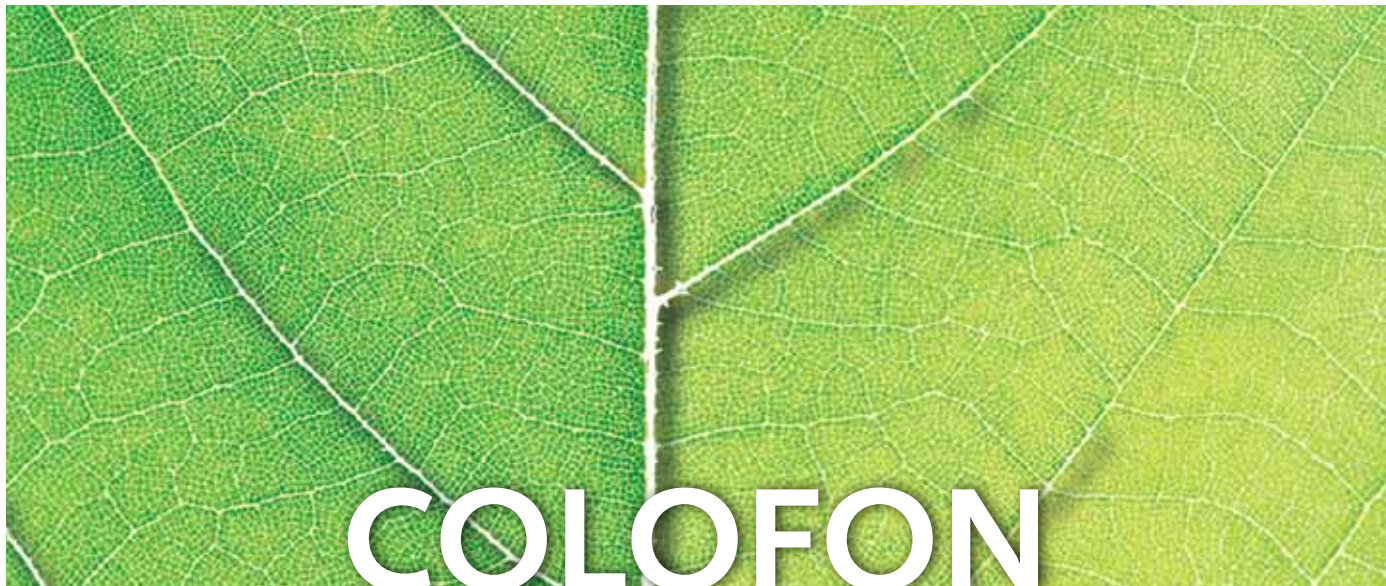

GROENE KENNIS IN BEDRIJF

Mooie voorbeelden van samenwerking

April 2006

Dit is een uitgave van de Groene Kenniscoöperatie. Alle groene kennisinstellingen hebben aan deze uitgave meegewerkt door succesvolle praktijkvoorbeelden van samenwerking met bedrijven beschikbaar te stellen. De inhoud van de aangeleverde materialen is voor rekening van de kennisinstelling. Deze uitgave werd op 26 april 2006 aangeboden aan minister Veerman van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tijdens een algemene bijeenkomst van de Groene Kenniscoöperatie bij AOC de Groene Welle in Zwolle.

Redactie en fotografie

De groene kennisinstellingen en bedrijven

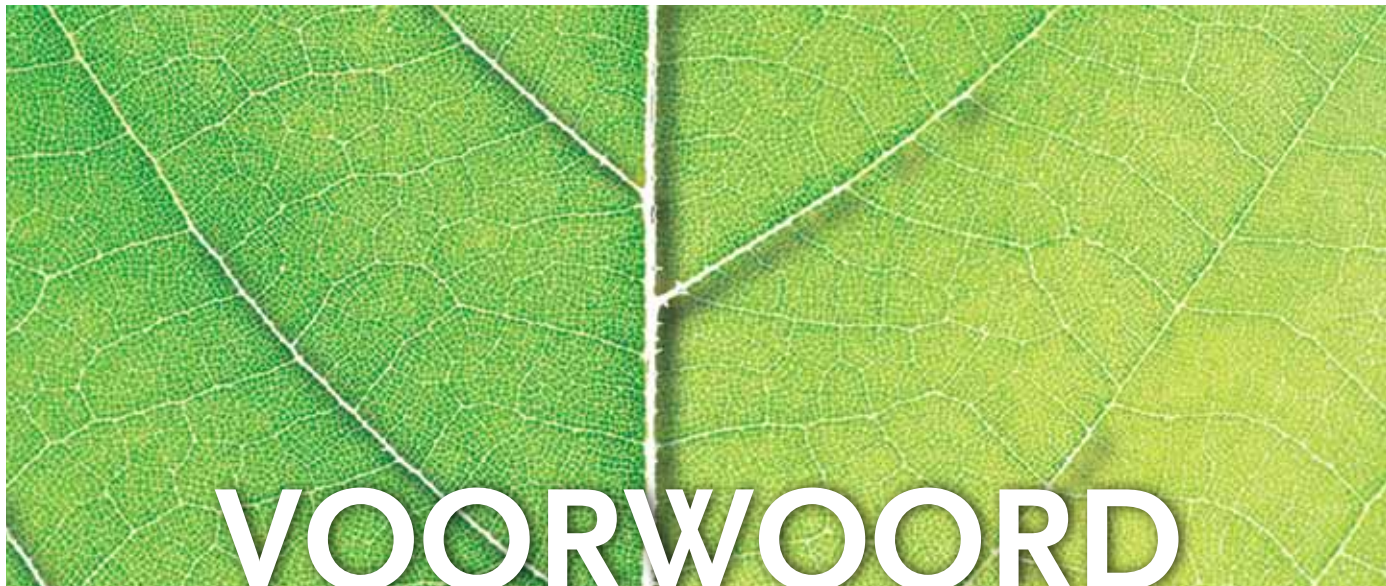
Ontwerp en dtp

Verhoef & Co, Emmen

Printing

Zalsman, Groningen

april 2006

Bedrijven gaan hun concurrentiekracht meer en meer baseren op de factor kennis. Goede verbindingen en relaties tussen bedrijven en het kennissysteem (onderzoek en onderwijs) worden daardoor steeds belangrijker. Dat vindt ook de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Hij roept alle groene kennisinstellingen, van universiteit tot vmbo, op om de interactie met bedrijven te versterken.

Groene kennisinstellingen pakken deze handschoen op. Er gebeurt al veel gezien het grote aantal mooie voorbeelden van samenwerking tussen groene kennisinstellingen en bedrijven. Te weinig mensen weten hiervan en daarom hebben we voor u een selectie gemaakt. Deze mooie voorbeelden hebben we gebundeld. We hopen dat zowel kennisinstellingen als bedrijven door deze voorbeelden geïnspireerd raken om elkaar op te zoeken met het doel een succesvolle samenwerking aan te gaan.

Veel leesplezier en inspiratie toegewenst.

Prof. Dr. L. van Vloten-Doting
Voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
HAS Den Bosch, Uniekaas investeert in de toekomst!	11
AOC Friesland, Good practice in Good Food	13
AOC Oost, Projecten afdeling Voedingsmiddelentechnologie	15
ROC Landstede & AOC de Groene Welle, Meer doen met natuur in Doepark Nooterhof	17
AOC de Groene Welle, Praktijkleren in de regio; sectoren vinden elkaar	19
Wageningen UR, Van visolie naar algen	21
AOC Oost, Leerlingen van AOC Oost doen een cultuurtechnisch project	23
AOC Clusius College, Het project Groene Praktijk Opleiders	25
Hogeschool INHOLLAND Delft, Leonardo Da Vinci: E-business in SmE's in agricultural and food Industries	27
AOC de Groene Welle, Erkende Hoefsmidopleiding voor professionele markt	29
Wageningen UR, Biotechnological companies as external project directors in bioprocess design	31
Wellantcollege, Samenwerking Wellantcollege – VNO -NCW Amstelland & Meerlanden – VHG – Van der Tol BV	33
STOAS Hogeschool, Opleidingsschool in drievoud	35
AOC Oost, Interreg project Duitsland en Nederland	37
AOC Clusius College, Voedingsbedrijf Vezet en AOC Clusius College kweken kwaliteit bij eigen personeel	39
Hogeschool INHOLLAND Delft, Ken je keten!	41
AOC Terra, Terra Practica	43
Prinsentuin College, ORUN Kandidaat-Instructeuropopleiding gegeven op Prinsentuin College	45
HAS Den Bosch, InnoFocus	47
AOC Friesland, Good practice in bollen	49
AOC de Groene Welle, Techniek in de kas	51
Wageningen UR, Science is cooking in Wageningen	53
Prinsentuin College, Bedrijven werken mee aan Loonwerkopleiding	55
Wellantcollege, Samenwerking Wellantcollege – FloraHolland Rijnsburg – VGB	57
Van Hall Larenstein, Spaarkaat wonen met bagger	59
Wageningen UR, Academic Master cluster voor Gymnasium 5 leerlingen	61
HAS Den Bosch, Stichting Kempenpaard	63
AOC Terra, Value in the valley	65
Groen College Goes, Biodiesel	67

INHOUDSOPGAVE

AOC de Groene Welle, Gezamenlijk vormgeven nieuwe opleiding	69
HAS Den Bosch, Samenwerking HAS Den Bosch met de Superunie	71
Helicon Opleidingen, Landmiles, combinatie tussen groen, gezond en ICT	73
AOC Limburg, Project Onderzoek Pelargonium	75
AOC Terra, Horse power in Pesse	77
AOC Friesland, Good practice in tuinbouw	79
Hogeschool INHOLLAND Delft, Integrale Voedsel- en Productieketens	81
Wellantcollege, Samenwerking Wellantcollege – Diergaarde Blijdorp	83
Holland College, Samenwerking Combiwerk en Holland College werpt vruchten af	85
AOC Oost, Samenwerking bedrijfsleven en onderwijs	87
AOC de Groene Welle, Samenwerking De Groene Welle en Stihl	89
Helicon Opleidingen, Landjuweel	91
Prinsentuin College, Integratie van scholing in bedrijfsleven	93
AOC Limburg, Projectmatig werken binnen het vak Groen	95
HAS Den Bosch, Stichting Hippische Innovatieve Projecten	97
Helicon Opleidingen, Herbs & Horses	99
Hogeschool INHOLLAND Delft, Toekomstvisie op het Westland	101
Groenhorst College, Boeren & Ondernemen	103
CAH Dronten, CAH Competention College	105
Helicon Opleidingen, Herinrichting landgoed La Vergne Frankrijk	107
HAS Den Bosch, Anton Jurgens Institute: topper in food en health	109
AOC de Groene Welle, Regionale kennisdag voor de groene sector	111
Helicon Opleidingen, Bedrijfsgerichte BBL-opleiding: Center Parcs	113
AOC Terra, Sleutelvaardigheden in de echte praktijk	115
HAS Den Bosch, Southern milk, meat & meadows	117
AOC de Groene Welle, Samenwerking De Groene Welle en gemeente Zwolle	119
AOC Oost, Tijdens het werk diploma verdienen – Ook oma haalt haar diploma	121
AOC Limburg, Leren in de praktijk	123
Groen College Goes, De ATN-Groep	125
AOC de Groene Welle, Groen Salland; regionaal kenniscentrum voor plattelandsontwikkeling	127

UnieKaas investeert in de toekomst!

Maandag 14 maart jl. was een historische dag bij UnieKaas Kaatsheuvel. Hier werd in het bijzijn van vrijwel alle aanwezige medewerkers uit Kaatsheuvel door algemeen directeur, John Gardner, met een officieel tintje de nieuwe R&D ruimte in gebruik genomen. D.m.v. het weghalen van een UnieKaas vlag werd de naam van de ruimte bekend gemaakt, n.l. Dé Kaaskeuken! Na de opening was er gelegenheid om binnen te kijken en werd er tekst en uitleg gegeven over de aanwezige apparatuur. In het kort werd daarbij verteld welke werkzaamheden er zullen worden uitgevoerd. Aansluitend werd er in de kantine voor alle medewerkers een eigengemaakte warme kaascreatie geserveerd.

De mens zal altijd blijven consumeren, individueel en in gezelschap en doet dit min of meer 24 uur per dag. Lekker blijft daarbij een belangrijk vertrekpunt, waarbij gezond consumeren aan belang wint. Kaas als productsoort past prima in dit consumptiepatroon. UnieKaas wil een leidende rol spelen in de consumptie van kaasproducten. Op innovatieve, originele wijze inkleuring geven aan de kaasmarkt, daarmee de consumenten een breed pallet aan lekkere kaasproducten en verrassende smaken bieden. Variatie in product en verpakking, biedt gemak voor elk moment van de dag. Het merk UnieKaas staat daarbij voor kwaliteit met oog voor de gezondheid. Je voelt je gerespecteerd door UnieKaas en je voelt je daardoor plezierig. Kortom: Uniek van UnieKaas!

Om aan het bovenstaande in de toekomst te kunnen voldoen heeft UnieKaas de laatste maanden geïnvesteerd in een totaal nieuwe afdeling Research & Development (R&D), wat staat voor onderzoek & ontwikkeling. In Kaatsheuvel werd een bestaande ruimte omgebouwd en ingericht als productontwikkelingsruimte. Theo Knöps is als manager Kwaliteit & R&D UK Nederland vanaf 1 januari volledig ingezet op R&D, waarbij zijn kwaliteitstaken zoveel mogelijk zijn overgedragen aan Frank Sluis. Als extra R&D kracht is in februari ook Wim van Spronsen aangenomen. Wim heeft veel ervaring in ontwikkeling van kaas en heeft o.a. gewerkt bij het Nizo en Friesland Coberco Dairy Foods. Hij zal zich in de in de rubriek Vers van het mes elders in dit blad nog wat uitgebreider aan jullie voorstellen.

In "dé Kaaskeuken" zijn alle attributen aanwezig om te kunnen werken aan een stuk creatieve en techno-

logische ontwikkeling op gebied van kaas. De nadruk ligt hierbij op de creatieve ontwikkeling en analyse van ontwikkelde kaas.

De echte ontwikkeling van nieuwe soorten kaas zal ergens anders plaats vinden. Hiervoor is UnieKaas een samenwerking aangegaan met de Hogere Agrarische School (HAS) in Den Bosch. Zij beschikken over alle faciliteiten om op kleine schaal (2 á 4 kg) kaas te kunnen produceren. Net als bij een kaasfabriek komt de kaas daarna op de leeftijd van 2 weken naar onze opleg in Kaatsheuvel. Hier zal Wim de kaas gedurende het rijpingsproces verder volgen en analyseren. Tevens zullen we op de HAS gebruik maken van de aanwezige technische kennis en evt. ondersteuning d.m.v. stagiaires. Inmiddels zijn de eerste kleine testproducties al geproduceerd en liggen de eerste kaasjes in Kaatsheuvel.

Aangestuurd door de afdeling marketing werken we op dit moment al aan een aantal verrassende innovatieve en vooral ook lekkere kaasproducten. Vanzelfsprekend zullen deze nog even op zich laten wachten want kaas ontwikkelen kost nu eenmaal tijd. Met het concept Nederlander is een eerste stap gezet en vele anderen zullen nog volgen. Dé Kaaskeuken zal in dat opzicht nog veel van zich laten horen!

Theo Knöps, Manager R&D

Eigengemaakte kaascreatie

Kijkje in de keuken

t.b.v. creatieve ontwikkeling

t.b.v. analyses op kaas

HAS: wrongelbak en kaaspers

HAS: de eerste wrongelbereiding

GOOD PRACTICE

in Good Food

Partners

- AOC Friesland, groen regionaal opleidingscentrum
- Friesland Foods; producent van o.a. Friesche Vlag, Frico, Chocomel, Cheez'it, Fristi, Coolbest, Appelsientje, Dubbelfriss.

Doel van de samenwerking

- Door een LeerWerkTraject 'werken en leren in 1' te starten met AOC Friesland, opleiding MBO-voeding, kan Friesland Foods voor de komende jaren over voldoende Food-operators beschikken.

Programma 'werken en leren in 1'

- 2 of 3 keer per week aan het werk als aankomend verpakkings- of procesoperator bij Friesland Foods
- 2 dagen per week bij AOC Friesland naar MBO-voeding, niveau 3 of 4

Voordelen van deze samenwerking

- Kennis opgedaan via de opleiding is direct toepasbaar in de praktijk
- Win-win-situatie door uitwisseling kennis & ervaring tussen het bedrijf en de school

Werving & selectie

- Via de campagne 'werken en leren in 1' op zoek naar leerlingen van VMBO, klas 4 en HAVO, klas 3 & 4.
- Selectie op school en in het bedrijf.

Middelen die hiervoor zijn ingezet

- Flyers; posters; onderwijsbeurzen; advertenties; schoolbezoek; website: www.werkenenlerenin1.com

Extraatjes voor studenten

- Vergoeding voor de dagen werk bij Friesland Foods
- Tijdens de opleiding een laptop in bruikleen
- Bij niet beschikbaar zijn van openbaar vervoer een scooter in bruikleen
- Recht op vakantiewerk bij Friesland Foods

Samenwerking Bedrijfsleven en Onderwijs

PROJECTEN AFDELING VOEDINGSMIDDELENTechnologie

Korte beschrijving van de projecten die we in samenwerking met externe organisaties uitvoeren in het voorjaar van 2006.

Het gaat om twee soorten projecten, uitgevoerd door leerlingen van het derde leerjaar MBO afdeling Voedingsmiddelentechnologie:

- Innovatieve productgroepen Projecten die geïnitieerd en begeleid worden door dewerkgroep O&K van Innofood, waarin hoofden van kwaliteitsdiensten van grote en MKB voedingsmiddelenbedrijven uit de regio;
- Innoleren vanuit bedrijven: Projecten die worden aangevraagd en (soms op afstand) begeleid door bedrijven, particulieren of projectenbureaus.

Project Hoogstam fruit

Doel verwerkingsmogelijkheden van hoogstamfruit onderzoeken. M.n. producten met een hoge toegevoegde waarde zijn interessant. Vooral Joost Kamphuis is hier mee bezig geweest samen met Loes Hemmers. Er is o.a. gekeken naar toepassingen van appels in cider en appelsap.

Project Stoofpeertjes

Doel is de voor de handel te klein formaat stoofpeertjes te verwerken tot een conserven-product. Hierbij mogen geen kunstmatige zoet-, kleur en smaakstoffen worden gebruikt. Ook het gebruik van suiker en ingrediënten zoals wijn moet zo veel mogelijk beperkt worden. Het moeten hele peertjes zijn met het steeltje er nog aan, goed van kleur en smaak en een 'normale' gaarheid. Joost Kamphuis is hier mee begonnen. Rutger Lyklema is er verder mee gegaan. De begeleiding vanuit het bedrijfsleven vindt plaats door een extern bureau (Blekenbrink).

Onderzocht zijn:

- De meest geschikte schilmethode: Mechanisch of chemisch (ic loogschillen).
- Het product voorafgaand aan het vullen blancheren of alleen verhitten in de pot.
- Recepten waarbij gevarieerd is met suikergehaltes in de opgiet en verschillende pasteurisatie tijden.
- Ook is er gewerkt met wijn in de opgiet. Belangrijkste doel hiervan is de kleur in positieve zin te beïnvloeden.

Project PK

Hierbij zijn leerlingen samen met een externe opdrachtgever bezig met het ontwikkelen van een nieuw product. De uitvoering vindt plaats in het kader van een productontwikkelingsproject van klas 3. Er zijn regelmatig bijeenkomsten (projectdagen), waarbij door de opdrachtgever een intensieve begeleiding wordt uitgevoerd. Gerapporteerd wordt exclusief naar de 'opdrachtgever'.

Project Snack op basis van brood

Dit project is gestart naar aanleiding van de brainstormsessie die het O&K team van de stichting Innofood heeft gehouden op 30 september 2005 (gezonde voeding voor een jeugdige doelgroep). De uitvoering vindt plaats in het kader van een productontwikkelingsproject van klas 3. Gerapporteerd wordt aan het O&K team van Innofood. De externe begeleiding is in handen van Bert Grondman van Uniq Sandwiches.

(Vervolg Projecten afdeling Voedingstechnologie)

Project Koek met bierbostel

Dit project is gestart naar aanleiding van de brainstormsessie die het O&K team van de stichting Innofood heeft gehouden op 30 september 2005. De uitvoering vindt plaats in het kader van een productontwikkelingsproject van klas 3. De bedoeling is om een restproduct van de brouwerij (ic Grolsch) te gaan gebruiken voor een andere (hoogwaardige) toepassing. De externe begeleiding vindt plaats door Jan Weekamp (medewerker van Bolletje). Er is gezocht naar verschillende toepassingsmogelijkheden van bierbostel in een bakkerijproduct. Na een aantal minder geslaagde toepassingen (sensorische problemen) is er nu een product gevonden met zeer goede mogelijkheden. De eerste proeven zijn zeer hoopgevend!

Andere projecten:

- Innovatieve stages (product- en procesontwikkeling, probleemoplossing);
- EVC-trajecten, die opgezet worden in nauw overleg met elk bedrijf (inhoud en proces).

Samenwerking tussen verschillende organisaties

MEER DOEN MET NATUUR IN DOEPARK NOOTERHOF

Zwolle heeft verschillende stadsparken. Een daarvan is De Nooterhof, een park dat zo'n 25 jaar geleden door de gemeente Zwolle is ingericht als 'Centrum ter Bevordering van Milieubesef'. Momenteel ondergaat dit park een omvangrijke metamorfose. Van een van de vele stadsparken in Zwolle, ontwikkelt het zich naar een park dat bruist van - natuurlijke - activiteiten. Uitgangspunt is meer doen met de natuur, vandaar ook de nieuwe naam van het park: Doepark Nooterhof.

Een plek om te genieten

In een ontspannen sfeer ontdekken natuurliefhebbers, gezinnen, schoolkinderen en studenten, maar ook medewerkers van bedrijven en instellingen van alles van en over de natuur en het milieu. Tegelijk worden ze zich ervan bewust hoe nauw ze verbonden zijn met hun - natuurlijke - leefomgeving.

Omdat smaken verschillen, is het activiteiten aanbod divers: van wisselexposities rond een natuurthema, workshops op het gebied van natuur en milieu tot het ontdekken van de mogelijkheden van verse kruiden in natuur- en milieuvriendelijke voorbeeld(stads)tuinen en een winkel waar producten uit Doepark Nooterhof verkrijgbaar zijn. Ook is er een horeca-voorziening met gezonde en lekkere gerechten op het menu: de Nooterhof is bij uitstek een plek om te genieten.

Samenwerkende partners

De inrichting en het beheer van Doepark Nooterhof wordt uitgevoerd door: Landstede (biedt onder meer vo/vmbo/mbo in Overijssel en Gelderland); De Groene Welle (voor 'groen' vmbo/mbo in Zwolle en Hardenberg); Stichting Milleuraad Zwolle; Waterschap Groot Salland; Vogelbescherming Nederland en Vitens. Ook de volgende partijen zijn erbij betrokken: gemeente Zwolle; IVN (Vereniging voor natuur- en milieueducatie, Zwolle e.o.); KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, afdeling Zwolle); vrijwilligers en buurt-/wijkbewoners.

Het (toekomstige) resultaat

Bij elke activiteit staat de verbondenheid van de mens met de natuur en wat dat de bezoeker oplevert (ontspanning) door ermee aan de slag te gaan, centraal. Nadat een inventarisatie is gemaakt van het bestaande park en de inrichtingseisen en -wensen van de betrokkenen en de toekomstige gebruikers, is dit voorjaar de daadwerkelijke inrichting van start gegaan. Hierbij zijn studenten van Landstede en De Groene Welle bij betrokken. De komende tijd introduceren de partners de verschillende activiteiten stapsgewijs.

De deelnemers

Landstede - Hans de Jong

Stichting Milieueducatie - Gerard Mosterd

De Groene Welle - Menno van der Kuur

Samenwerking met gemeente en Staatsbosbeheer

PRAKTIJKLEREN IN DE REGIO; SECTOREN VINDEN ELKAAR

Sinds een drietal jaren is er de samenwerking tussen de gemeente Hardenberg, Staatsbosbeheer, particuliere initiatieven en De Groene Welle, locatie Hardenberg. Vanuit de opleidingen Groenvoorziening en woonomgeving en Bos- en natuurbeheer zijn er verschillende projecten gestart die bijdragen aan het aanleren van bepaalde vakvaardigheden en competenties. Leerlingen uit de hogere jaren van de opleidingen bereiden het project voor en maken een offerte. De uitvoering en de oplevering wordt verzorgd door studenten van de eerste en tweede klassen. De projecten worden in volle tevredenheid door alle partijen uitgevoerd.

De resultaten

Inmiddels zijn er verschillende projecten met goed resultaat uitgevoerd. Zo hebben leerlingen geassisteerd bij het inrichten van verschillende picknickplaatsen die door de gemeente Hardenberg zijn vastgesteld. Zowel het straatwerk, als ook het monteren en vlakstellen van de picknickbanken vraagt om goede samenwerking en vakmanschap.

Voor een aantal Schotse hooglanders is, in de uiterwaarden van de Vecht bij Hardenberg, een afrastering geplaatst. Het voorbereiden, plaatsen en vervolgens het opleveren van de afrastering is uitgevoerd door diverse leerlingen. Voor een aantal percelen bos die in Dedemsvaart zijn gepland door de gemeente Hardenberg, is een beheersplan geschreven en vervolgens is het eerste deel van het plan tot uitvoer gebracht.

Dan is er ook nog een samenwerking met de gemeente Hardenberg en een particulier initiatief. Hierbij gaat het om het voorbereiden van een weideafrastering van 10 hectare akkerland. Hiervoor is door leerlingen een offerte gemaakt voor de te maken kosten en is het werk uitgevoerd. Het werk is vervolgens opgeleverd en door de eigenaar beoordeeld. In dit project zullen ook leerlingen van niveau 2 deelnemen. Zij worden verantwoordelijk voor het onderhoud en zullen met verschillende opleidingen (groen en veehouderij) gaan samenwerken.

De deelnemers

dhr. Idema, hoofd buitendienst van de gemeente Hardenberg

Duurzame productie van omega-3-vetzuren:

VAN VISOLIE NAAR ALGEN

René H. Wijffels, Wageningen UR, Department Agrotechnologie en Voedingwetenschappen. E-mail: rene.wijffels@wur.nl, www.marine.wur.nl

Omega-3-vetzuren zijn essentiële vetzuren die deel uitmaken van een gezond dieet. De belangrijkste bron van deze vetzuren is vis. De visserij gaat echter niet alleen gepaard met milieuproblemen die samenhangen met de overbevissing, maar ook met het verbruik van grote hoeveelheden fossiele brandstof en de daarmee samenhangende CO₂-uitstoot. Nederlandse kotters verstoken 3,5 liter stookolie per kg aangevoerde vis. De gehele Nederlandse visserijvloot stoot gemiddeld meer dan 5 kg CO₂ per kg aangevoerde vis uit.

Algenbiomassa is een duurzame alternatieve grondstof voor omega-3-vetzuren. De algen die grote hoeveelheden omega-3-vetzuren aanmaken moeten dan wel op grote schaal geproduceerd kunnen worden. Bij productie van algen in gesloten systemen op grote schaal gaat het om innovatieve systemen die nog in de kinderschoenen staan en die voornamelijk op experimentele schaal gebouwd en getest zijn. In een aantal onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten, gesubsidieerd door SenterNovem werken Wageningen Universiteit, Technogrow bv en LGem bv (spin-off van Wageningen Universiteit) samen aan de ontwikkeling van fotobioreactoren (figuur 1). Enkele systemen staan op het punt door te breken richting de praktijk en zouden op korte termijn ingezet kunnen worden om op industriële schaal economisch rendabel algen te produceren. Een van die systemen is een buizenreactor die werd ontwikkeld door Technogrow bv. Daarnaast ontwikkelende LGem bv een platenreactor (De Groene Zonnecollector) die geschikt is voor opschaling naar industriële schaal (figuur 2). Op basis van deze twee ontwikkelingen kan nu een systeem gebouwd worden met een productiecapaciteit die voldoende groot is om de installatie economisch rendabel te exploiteren en de bruikbaarheid voor de productie van omega-3-vetzuren in algen in een concrete praktijksituatie te testen.

Figuur 1: ing. Job van der Burg, directeur van Technogrow (rechts op de foto): "WUR heeft fundamentele kennis vertaald in voor ons te gebruiken praktische toepassingen." Dr. Eugène Roebroek, algemeen directeur van LGem (links op de foto): "Intensieve samenwerking met de onderzoeksgroep waar we mede uit ontstaan zijn, is voor ons als start-up van groot belang." Foto: Vincent Delemarre, Videm Communicatie en Kennismanagement.

Figuur 2: Jan-Willem Zijffers (links), onderzoeker aan de Groene Zonnecollector: "Onderzoek naar duurzame productie van hoogwaardige stoffen is leuk, maar de commerciële toepassing maakt het pas echt interessant" en prof.dr.ir. René H. Wijffels (rechts): "Doelstelling van ons onderzoek is zo veel mogelijk algen met een zo hoog mogelijke concentratie aan interessante metabolieten te produceren in een zo klein mogelijk volume."

LEERLINGEN VAN AOC OOST DOEN EEN CULTUURTECHNISCH PROJECT

Om invulling te geven aan competentiegericht onderwijs, wil AOC Oost graag een rol spelen bij regionale ontwikkelingen. De “uitdagende leeromgeving” bevindt zich wat loonwerk-leerlingen betreft, natuurlijk niet binnen een schoolgebouw. Vandaar dat we op zoek zijn gegaan naar projecten waar de leerlingen hun competenties kunnen behalen. Voorwaarde is wel, dat we onze praktijkopleiders niet beconcurreren. Vandaar dat we hebben ingezet op projecten die zijn aangemeld bij PAL (Plattelandshuis Achtehoek Liemers) in het kader van plattelandsontwikkeling.

Op de foto ziet u de leerlingen aan de slag bij de familie Baars in het Gelderse Azewijn. De familie Baars is van een varkenshouderijbedrijf overgestapt op een minicamping in combinatie met wijnbouw. De leerlingen van de opleiding milieutoezicht hebben de vergunningen verzorgd en een inrichtingsplan gemaakt. De loonwerk-leerlingen hebben een toegangsweg aangelegd, een vijver en een sloot gegraven en een talud aangelegd. Een dergelijk project roept natuurlijk veel leervragen op bij de leerlingen. Er moet immers een goede planning worden gemaakt en er moet een kostenberaming voor de opdrachtgever worden opgesteld. Daarnaast werd het overleg over de voortgang van het project door de leerlingen kortgesloten met de opdrachtgever. Allemaal zaken waar we leerlingen graag in willen trainen.

Tijdens het project krijgen de leerlingen te maken met precies dezelfde problemen waar ze in hun latere carrière mee zullen worden geconfronteerd. Het weer werkt niet mee, waardoor de planning moet worden bijgesteld, een machine heeft een mechanisch defect etc. Bijzonder leerzaam in onze ogen! Om de leerlingen op een goede wijze te kunnen begeleiden, is Cor Verbruggen (instructeur bij IPC Groene Ruimte) ter plekke geweest om de leerlingen met raad en daad bij te staan.

René Veldhoen

Bedrijfsleven en AOC Clusius College slaan de handen ineen

HET PROJECT 'GROENE PRAKTIJK OPLEIDERS'

Doel van het project is te voorkomen dat leerlingen, die de opleiding Groene Ruimte volgen, vroegtijdig de school verlaten, zodat de instroom van goed gekwalificeerde werknemers naar het bedrijfsleven niet in gevaar komt.

Om dit te bereiken zijn oorspronkelijk zes groenbedrijven in Noord-Holland onder de naam Groene Praktijk Opleiders een samenwerking aangegaan waarin zij een zodanig boeiend stagetraject aanbieden dat leerlingen met alle interessante facetten van de vakrichting in aanraking komen. Niet onbelangrijk daarbij is dat aan de leerlingen die het gehele traject afleggen een baangarantie wordt geboden.

Met de deelnemende bedrijven is een systeem bedacht waarbij een wat kleiner opererend groenbedrijf is gekoppeld aan een grootschalig bedrijf in de sector. Bij elk bedrijf loopt de leerling een half jaar mee. In een volgend jaar vindt hetzelfde plaats bij twee andere bedrijven. Leerlingen kunnen zich voor het traject aanmelden waarna er een selectie door de GPO plaatsvindt door middel van een intakegesprek waarbij o.a. gekeken wordt naar interesse en motivatie.

Het project is nu een aantal jaren operationeel en met succes want een aantal deelnemers heeft al zijn weg gevonden naar een goede baan bij één van de deelnemende bedrijven. Inmiddels is het aantal bedrijven dat zich heeft aangesloten bij de GPO gegroeid naar 9 bedrijven. Deelnemende GPO-bedrijven:

LEONARDO DA VINCI: E-BUSINESS IN SME 'S IN AGRICULTURAL AND FOOD INDUSTRIES

In dit project werken Nederlandse partners samen met partners uit Roemenie, Bulgarije, Frankrijk, Spanje, Cyprus, Griekenland en Tsjechie. Er worden trainingen en workshops georganiseerd met ondernemers in het MKB. Tevens worden (Engelstalige) publicaties gebruikt om state of the art kennis met elkaar te delen. Tot de Nederlandse partners behoren o.a. INHOLLAND Delft, NHTV, AOC Raad en AOC Oost.

De workmeetings zijn het "meeting point" om best practises uit te wisselen. De laatste workmeeting zal plaatsvinden in mei 2006. Deze bijeenkomst zal worden gebruikt om met de internationale partners Ebusiness toepassingen in de tourisme branche (NHTV) en in de Flowersfeer (veilingbezoek, INHOLLAND Delft) in de praktijk te zien.

Daarnaast organiseren NHTV en INHOLLAND samen met bedrijven in hun branche workshops en één op één sessies met ondernemers, om hun vragen en de toepassing van het internet bij de oplossing te bespreken. Zo heeft INHOLLAND met leden van de kenniskring E-business van Lector Frans van de Reep, in het kader van dit project met 15 ondernemers in de glastuinbouwsector een kort intensief traject doorlopen.

De ervaringen zullen worden beschreven en met de ondernemers nog eens gemeenschappelijk worden besproken. Ook worden ze omgezet in lesmateriaal dat in het curriculum E-business van de opleidingen van INHOLLAND zal worden gebruikt.

Studenten worden bij deze activiteiten betrokken. Studenten bereiden hun presentatie voor tijdens workmeeting 4 in Veliko Tarnovo (Bulgarije). V.r.n.l. Prof. Georgi Todorov, Stefka Dhumaleva en Nicolay Georgiev.

Hogeschool INHOLLAND Delft

Kalfjeslaan 2
2623 AA Delft
015 - 251 92 00

Samenwerking De Groene Welle, Helicon NHB Deurne en Universiteit Utrecht

ERKENDE HOEFSMIDOPLEIDING VOOR PROFESSIONELE MARKT

In 1994 verzocht de Nederlandse Vereniging van Hoefsmeden De Groene Welle om een opleiding tot hoefsmid in het leven te roepen. Vanwege de toename in de vraag naar professionele hoefsmeden was er dringend behoefte naar een erkende opleiding die theorie en praktijk op een goede en professionele manier combineerde. De Groene Welle heeft deze uitdaging met succes aangenomen. Door de jaren heen zijn er al meer dan 100 erkende hoefsmeden aan de markt geleverd.

De eerste jaren heeft de opleiding gedraaid als schoolopleiding zonder erkenning van het ministerie. In samenwerking met Lobas (nu Aequor), NHB Deurne en de Nederlandse Vereniging van Hoefsmeden is verder vorm en inhoud aan de opleiding gegeven. De opleiding is uiteindelijk in het ODC opgenomen en was daarmee weer een erkende opleiding. Vanaf het begin is gewerkt met praktijkexamens waarbij het bedrijfsleven betrokken is geweest. Ook de faculteit der Diergeneeskunde Utrecht heeft een adviserende rol gespeeld en is betrokken bij de praktijkexamens.

Reële leeromgeving

Het bedrijfsleven heeft invloed op de inhoud van de opleiding, het niveau van de praktijkexamining en beoordeelt mede het afgelegde examen. De praktijkexamens hebben van het begin plaatsgevonden in een authentieke leeromgeving, namelijk de smederij. Met ingang van de CKS spreken we nu van een Proeve van Bekwaamheid, waarin een leerling in een reële context moet laten zien of hij alle facetten van het vak voldoende beheert. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar vakvaardigheden, maar komen ook de sociale vaardigheden aan de orde. Denk bijvoorbeeld aan het omgaan met opdrachtgevers, overleggen met leveranciers etc.

Winnaars

Dat de leerlingen uit de opleiding Hoefsmid succesvol zijn bewijst de uitslag van het Nederlandse kampioenschap voor hoefsmeden 2006, georganiseerd door de Nederlandse Vereniging van Hoefsmeden, gehouden in het kameleondorp Terherne. Kampioen werd Sandra de Wilde (2e jaars), tweede en derde werden Ron Knoop en de Maarten Abbink (beide 3e jaars). In de categorie voor gediplomeerde hoefsmeden werd Aart Bloem (docent/instructeur van De Groene Welle) verdienstelijk vijfde. Ook tijdens Skills Masters 2006 in Rotterdam waren de hoefsmeden van De Groene Welle aan de winnende hand. Ron Knoop werd in de havenstad uitgeroepen tot Nationaal Kampioen Hoefbeslag. De jury beoordeelde de deelnemers met name op de wijze van het bekappen en beslaan van de hoeven en de kwaliteit van de vervaardigde hoefijzers uit bandstaal.

BIOTECHNOLOGICAL COMPANIES AS EXTERNAL PROJECT DIRECTORS IN BIOPROCESS DESIGN

At Wageningen University all MSc students in Biotechnology follow the compulsory 10 weeks course Bioprocess design. In this course the students are supposed to combine their knowledge and skills obtained during the MSc courses that they already followed in their field of expertise. They are working together in multidisciplinary project teams of biotechnologists, ranging from bioinformation specialist via molecular biologist to bioprocess engineers, on projects that deal with the design of new biotechnological products.

For these projects biotechnological companies or research groups are asked to participate as external project directors. They formulate a design question and the students have to make a feasibility study for the new biotechnological product and its production process. After this 4 weeks feasibility study they are asked to work out one of the feasible project into either a business plan or a research proposal.

Over the years several projects have been running and already a lot of companies and research institutes have been involved.

Year	Project description	Company/institute involved
2000	Alternative products from sugar beets	Suiker Unie
2001	Vitamins in dairy products	NIZO
2002	Propionic acid in waste water	DSM
2003	Dutch wine production	Dutch wine institute
2003	Vaccin development	NVI/WUR
2004	Anti-cancer medicins	PharmaMar Prof J van den Berg (biotech consultancy)
2005	Production of phages	CatchMabs

For example, last year the biotechnological company CatchMabs asked us to design innovative processes for the production of specific phages against several bacteria, such as Legionella, Salmonella to protect water and meat in the food industry, eliminate MRSA bacteria in hospitals and kill the bacterium that causes tuberculosis in irrigation systems using the in-house technology of CatchMabs.

The active participation of the company really motivated and stimulated students to come with innovative ideas. The company on the other side was really enthousiastic about the generated new ideas. The used the worked-out ideas as a base to initiate new processes within their field of expertise.

Samenwerking

WELLANTCOLLEGE – VNO-NCW AMSTELLAND & MEERLANDEN – VHG – VAN DER TOL BV

Vanuit het bestuur van VNO-NCW Amstelland & Meerlanden is een werkgroep geformeerd die als doel heeft projecten te ontwerpen en uit te (laten) voeren in het kader van het verbeteren van de aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt (groene bedrijfsleven) en meer (enthousiaste) nieuwkomers in het groene vak. Eén van de projecten die uit deze samenwerking is ontstaan, is “Coachen helpt verder”. Een projectidee dat is uitgewerkt tot een direct in te zetten concept door Hoveniersbedrijf Van der Tol BV en Wellantcollege.

Coachen helpt verder!

De opzet is dat studenten van het MBO, in het kader van coaching, worden gekoppeld aan directeurs/eigenaren of medewerkers op minimaal middenkader niveau van “groene”bedrijven. Een coach is dus een in de branche werkzame persoon met interesse in de ontwikkeling en ambities van jonge mensen. De coach biedt ondersteuning en begeleiding aan een student. De coach moedigt de student aan om zijn/haar doelen te bereiken. Het kan gaan om persoonlijke en educatieve zaken, maar ook om het functioneren binnen een organisatie of op een werkplek. Een coach is naast adviseur, begeleider en ondersteuner ook een rolmodel. Vanuit het onderwijs en het bedrijfsleven wordt de inzet van een externe coach gezien als een meerwaarde naast de gebruikelijke begeleiding vanuit de onderwijsorganisatie.

Op de vestiging Houten van Wellantcollege zijn de eerste stappen gezet om een pilot vorm te geven. Studenten die interesse hebben voor deze vorm van begeleiding zijn geïnformeerd en hebben een intake gesprek gehad. Vanuit de eigen netwerken, de GOA's en de in samenwerking met de VHG worden op dit moment activiteiten ontwikkeld om directeurs/eigenaren of medewerkers op minimaal middenkader niveau van “groene”bedrijven te interesseren voor het coachschap. Ter ondersteuning is er een informatiebrochure ontwikkeld.

Betrokkenen

Twaalf studenten Tuin, Park en Landschap, niveau 4

Begeleiders: Wellantcollege: Jan van de Burgt, en Frans van Rongen

Van der Tol BV: Myra Waegemakers

OPLEIDINGSSCHOOL IN DRIEVOLD

Evenals de AOC's een werkveld hebben, heeft Stoas Hogeschool ook een werkveld: de AOC's. Op vele VMBO en MBO scholen komen regelmatig studenten van Stoas Hogeschool leren in de praktijk. De uiterste vorm die we daarin kennen is de Opleidingsschool.

De student werkt op de opleidingsschool aan het verwerven van de competenties die hij of zij nodig heeft om bekwam en bevoegd docent te worden. De opleidingsschoolstudent wordt niet verplicht om voor onderwijs naar een van de twee locaties van Stoas Hogeschool te komen, niet in Dronten, niet in Den Bosch. Wel kan de student met behulp van onze elektronische leeromgeving docenten inschakelen en inhoudelijk participeren in onderwijseenheden van de Hogeschool of toch de keuze maken voor specifieke onderwerpen naar de Hogeschool te komen.

Op de opleidingsschool krijgt de student taken die passen bij de te leren competenties. Die zijn allen beschreven in het curriculum van Stoas Hogeschool dat is opgebouwd uit beroepssituaties waaraan competenties, assessmentplannen en bronnenoverzichten gekoppeld zijn. Deze competenties sluiten geheel aan bij de SBL competenties zoals in de wet BIO benoemd. Op de opleidingsschool wordt de student begeleid door een Stoas Hogeschool studieloopbaanbegeleider. "Studieplanning, hoe kan ik het beste de verschillende competenties verwerven, en hoe zou ik die kunnen bewijzen?" Dat bespreken zij met elkaar. Ook is er een werkplekbegeleider van de school (het AOC) waar de student werkt en leert: deze begeleider helpt de student om wat hij wil leren ook te kunnen leren op de werkplek in de school en ook buiten de school omdat de competenties richting geven aan de context waarin geleerd wordt. De opleidingsscholen die participeren, zijn scholen waar geïnnoveerd wordt. Immers, wil je toekomstige docenten de kans geven een flexibele en creatieve docent te worden en de bijbehorende competenties te verwerven, dan is een inspirerende ondernemende innovatieve omgeving – werkplek- essentieel! Aan het project opleidingsschool nemen momenteel de volgende AOC's deel: AOC Clusius , AOC Oost, Edudelta, Wellantcollege, Groenhorstcollege .

In Wellantcollege MBO Dordrecht hebben tien studenten, waaronder Hendrik Jans (midden op de foto), onder de bezielende begeleiding van Pim Teunissen (rechts naast Hendrik) van Wellant en Cécile Verhoeven en Adriëne Frijters van Stoas Hogeschool hun diploma behaald. Inmiddels hebben zij allen een baan in het onderwijs.

Opleidingsschool in 3-voud is een project waarin de opleider leert, de student leert en de werkplekbegeleider leert. Doelen van het project zijn om te bezien of en hoe deze manier van werken het beste kan, hoe je dit leren organiseert en begeleidt, en op welke wijze dit na afloop van het project ingebed kan worden in de bestaande opleidingsstructuur. In de opleidingsschool kan deze innovatieve kracht bijdragen aan ontwikkelingen: het opleidingsmodel is een krachtige motor voor ICT toepassingen en e-learning, gebruik van blackboard en livelink, en het ontwikkelen van integraal personeelsbeleid op de instellingen, waarin niet alleen het begeleiden van nieuw personeel maar ook het leren en professionaliseren van docenten een impuls krijgt. Het project, dat mede gefinancierd wordt door het ministerie van LNV, is begonnen in 2003. Inmiddels studeren ruim 70 studenten op deze wijze. In de eerste monitor zijn de resultaten beschreven, evenals het model.

Samenwerking Bedrijfsleven en Onderwijs

INTERREG PROJECT DUITSLAND EN NEDERLAND

De ondernemers

De ondernemers in beide landen halen tot nu toe hun kennis voornamelijk uit het eigen land. Er vindt nog weinig uitwisseling van kennis over bedrijfsvoering en opzet plaats. Dit geldt ook voor de opleiding van de toekomstige ondernemers in de landbouw. De verschillen tussen de twee landen bieden kansen voor kennisuitwisseling tussen de ondernemers en toekomstige ondernemers. Hierdoor worden Duitse en Nederlandse ondernemers aangemoedigd om de productietechnieken op de biologische en gangbare bedrijven te verbeteren. Door het opdoen van nieuwe inzichten, in ondernemerschap en vakmanschap (competentiebevordering) en toepassing hiervan op de bedrijven is het rendement te verbeteren. Naast de verschillen zijn er ook overeenkomsten tussen beide landen. Zo gelden Europese regels op het gebied van Cross Compliance en de Kaderrichtlijn. Water voor veehouders aan beide zijden van de grens. Daarnaast hebben ze te maken met het stroomgebied van grensoverschrijdende rivieren, met vergelijkbare problematiek. Intensief contact tussen Duitse en Nederlandse ondernemers en toekomstige ondernemers bevordert het vervagen van de grenzen. Door de kennis, opgedaan bij de uitwisseling tussen biologische ondernemers, ook door te geven aan de gangbare bedrijven, ontstaat door toepassing van elementen hieruit (omgaan met mineralen, geen of minimalisering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, diergezondheid en welzijn) een meer duurzaam producerende landbouw. In het beoogde werkgebied van het project komen op dit moment aan weerszijden van de grens ca. 500 bedrijven met biologische landbouw voor. Dit is ca. 2-3% van het totale aantal bedrijven.

Organisatie

Projectteam bestaande uit AOC-Oost, Landwirtschaftskammer NRW, externe dienstverlener (Nederlandse deelgebied). Voor het project zal een Projectbegeleidende Stuurgroep worden ingesteld, bv. bestaande uit waterkwaliteitsbeheerders (Nederland en Duitsland), natuurterreinbeherende organisaties (Nederland en Duitsland), landbouworganisaties (LTO en Bauernverband). De uiteindelijke samenstelling van deze Stuurgroep wordt vastgesteld door Euregio. De projectbegeleidende Stuurgroep zal advies geven naar bestuur Euregio voor doorgang naar 2e fase op basis van de opgestelde criteria.

VOEDINGSBEDRIJF VEZET EN AOC CLUSIUS COLLEGE KWEKEN KWALITEIT BIJ EIGEN PERSONEEL

Vezet, gevestigd in het Noord-Hollandse plaatsje Warmenhuizen, heeft de laatste jaren een stormachtige ontwikkeling beleefd. Als leverancier van panklare groenten o.a. aan alle filialen van de supermarktketen van Albert Heijn is het bedrijf recent enorm gegroeid en tegelijkertijd gemoderniseerd. Bij het bedrijf werken inmiddels enkele honderden mensen in vaste dienst en wordt er ook gebruik gemaakt van een groot contingent aan uitzendkrachten. De groei bracht wel een grote behoefte aan beter opgeleid personeel met zich mee mede ook doordat afnemers steeds hogere eisen stellen aan zaken als voedselveiligheid, kwaliteit van het product en de organisatie in het algemeen.

Het bleek echter voor Vezet zeer moeilijk om de personeelsbehoefte vanuit de arbeidsmarkt in te vullen. Er is daarom contact gezocht met de vestiging van het AOC Clusius College in Alkmaar en gezamenlijk is er een scholingsplan opgesteld met als doel dat een groot deel van de benodigde kwaliteit uit het bestaande personeelsbestand zou gaan komen. Bij het personeel is gezocht naar mensen met potentie die om welke reden dan ook de juiste scholing gemist hadden en die gemotiveerd waren om nu een “tweede kans” op scholing aan te pakken.

De N2-opleiding Voeding werd binnen de mogelijkheden van de examen-eisen aan de specifieke omstandigheden binnen het bedrijf aangepast en in eerste instantie werden er 12 werknemers geselecteerd die via de BBL met deze opleiding zijn gestart. Nadat alle deelnemers van deze groep in twee jaar het diploma had behaald werd er gestart met een tweede groep. Vervolgens is uit de bij elkaar 24 gediplomeerden een groep samengesteld die de N3-opleiding Voeding heeft gevolgd en deze groep is inmiddels ook gediplomeerd.

Momenteel loopt de tweede cyclus zoals hierboven beschreven en bij Vezet is iedereen zeer tevreden over dit traject. Het management is content omdat het kan beschikken over goed gekwalificeerd personeel en de deelnemers zijn blij dat ze met de behaalde diploma's kunnen groeien in het bedrijf. Naast bovenstaande opleidingstrajecten organiseren Vezet en Clusius regelmatig cursussen voor het gehele personeel op het gebied van hygiëne, voedselveiligheid, kwaliteit, Arbo-aspecten en milieu. Omdat ook aan leerlingen van het Clusius College via stages alle kansen worden aangeboden is Vezet eerder al eens verkozen tot “opleidingsbedrijf van het jaar” voor de voedingsindustrie.

KEN JE KETEN!

Tuinbouwondernemingen in de groentesector hebben het zwaar. Matige marktprijzen geven vaak een niet al te positief beeld voor de toekomst. Een probleem is ook dat telers over het algemeen niet zien waar hun producten terechtkomen. Zo kunnen zij slecht inspelen op de extra wensen van de klant. Uit onderzoek blijkt dat de ketensamenwerking binnen de groentesector moeizaam verloopt. De ketens

De verkoopafdeling van de afzetorganisaties zien de pieken maar gedeeltelijk aankomen, waardoor afspraken met de klant moeizaam nagekomen kunnen worden. De kwaliteit van het product moet optimaal blijven, want verschil in productkwaliteit binnen afzetorganisaties kan voor de gehele club aangesloten telers nadelig zijn. Het project Ketens in Kaart is opgezet in opdracht van de Stichting Innovatie alliantie (SIA). De hoofddoelstelling voor dit project ziet er als volgt uit: Voor iedere onderneming afzonderlijk een analyse maken wat de mogelijkheden zijn voor Ketenoptimalisatie. De onderneming moet kansen gaan zien waar een andere manier van marktbenadering met gezonde producten centraal staat. Door vanuit de gezonde mens te denken, zou een beeld moeten ontstaan waar de onderneming in de toekomst aan moet voldoen.

De volgende bedrijven en organisaties nemen deel aan Ken je Ketens!

SIA, INHOLLAND Delft, Syntens, WUR AFSG, Sodexho bedrijfscatering, CAH Dronten, HAS Den Bosch, Van Hall Larenstein.

Maikel van den Berg en Dirk Uittenboogaard, studenten INHOLLAND Delft.

Hogeschool INHOLLAND Delft

Kalfjeslaan 2
2623 AA Delft
015 - 251 92 00

TERRA PRACTICA

Wat is Terra Practica?

Terra Practica is een samenwerking tussen AOC Terra MBO Groningen en een zestal praktijkbedrijven in de melkveehouderij in Noord-Groningen. Terra Practica wil met deze samenwerking het praktijkleren in de agrarische sector bevorderen. Dit project is een goed voorbeeld van de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Leerlingen van de opleiding veehouderij van AOC Terra MBO Groningen krijgen drie dagdelen per week les op de melkveehouderij van de familie Veening in Noordwolde en op de andere deelnemende bedrijven. Zij houden zich daar, in overleg met de eigenaar, bezig met alle werkzaamheden die op een veehouderij voorkomen. AOC Terra huurt op het terrein van de melkveehouder een gezamenlijk ontworpen lesruimte. Uitgangspunt is om zo veel mogelijk lessen te geven op locatie. De theorie is kort (maximaal een half uur) en wordt vervolgens toegepast in de praktijk.

Leerlingen die deze opleiding volgen, hebben behoefte aan veel praktijk. Een andere reden waarom gekozen is voor deze opzet is dat negentig procent van de eindtermen uit praktische handelingen bestaat, terwijl in het verleden negentig procent van de toetsen schriftelijk (theoretisch) werden afgenomen. De samenwerking gaat heel goed. De bedrijven zijn erg enthousiast en laten de leerlingen dan ook van alles doen. De veehouders vinden het leuk en zijn er zelf vaak bij.

De participanten

Ruim 35 leerlingen van de opleiding veehouderij van AOC Terra MBO Groningen, onder begeleiding van docent Bert de Jong. Zes melkveehouderijen in Noordwolde en omgeving. De veehouders worden ook betaald voor hun inzet en het beschikbaar stellen van hun accommodatie.

Reacties

Zowel de veehouders als de leerlingen zijn erg te spreken over de samenwerking. “De leerlingen kunnen meteen in de praktijk brengen wat ze hebben geleerd”, vertelt Gerrit Veening, eigenaar van de Menzumahoeve in Noordwolde. “Maar de samenwerking met de leerlingen houdt ook ons scherp, zij geven ons net zo goed commentaar als ze vinden dat dingen anders kunnen.”

ORUN KANDIDAAT-INSTRUCTEUROPLEIDING GEGEVEN OP PRINSENTUIN COLLEGE

De ORUN instructeursopleiding van het KNHS 'dressuur' en 'allround' bestaat uit drie fasen. De 1e fase (Kandidaat-Instructeur) is bedoeld voor mensen die door willen groeien tot gediplomeerd instructeur, maar is ook geschikt voor diegenen die hun kennis op het gebied van het rijden willen vergroten.

Deze 1e fase opleiding wordt in de opleiding Paardensport op het Prinsentuin College te Breda in het derde leerjaar (niveau 3 en niveau 4) aangeboden als onderdeel van het lesprogramma. Er wordt geen onderscheid gemaakt in dressuur of springen. De basisrijervaring die de studenten hebben worden verder ontwikkeld zowel op het gebied van de rijkunst als op rijtechnisch gebied.

Het examen wordt afgenomen door de KNHS en bestaat uit een theorie- en een praktijkgedeelte. Als een student deze cursus met goed gevolg heeft afgerond, kan hij/zij doorstromen naar de 2e fase van de instructeursopleiding.

Prinsentuin College heeft ook Ruiterbewijs opgenomen in lesprogramma De Stichting Rijvaardigheidsbewijzen Ruitersport (SRR) is het enige, door de paardensportorganisaties in Nederland erkende, onafhankelijke exameninstituut in Nederland voor het verkrijgen van Rijvaardigheidsbewijzen op het gebied van het Recreatieve paardrijden. Een van de rijvaardigheidsbewijzen is het Ruiterbewijs.

Het Ruiterbewijs is voor ruiters wat het rijbewijs is voor automobilisten... Door het behalen van het Ruiterbewijs draagt men bij aan een veiliger beoefening van de paardensport en de versterking van de positie van de recreatieve paardensport in Nederland. Het Prinsentuin College heeft dit Ruiterbewijs opgenomen in de opleiding en studenten moeten dus ook als onderdeel van de opleiding Paardensport het Ruiterbewijs halen.

Het Ruiterbewijs houdt in dat de ruiter:

- Kennis en vaardigheid heeft om veilig in het terrein en op de openbare weg te rijden.
- Verantwoord kan omgaan met het paard.
- Zich als gast in het terrein weet te gedragen.
- Weet dat aan anderen geen last of schade mag worden toegebracht.

Studenten van de opleiding Paardensport worden onderwezen in deze vaardigheden en krijgen de mogelijkheid ze eigen te maken. De vaardigheden worden getoetst middels een theoretisch en praktisch examen afgenomen door de SRR.

INNOVATIEKANSEN VOOR MKB NOORDOOST-BRABANT

MET STEUN VAN EUROPA, OVERHEDEN EN INNOFOCUS PARTNERS

Ook uw MKB-bedrijf heeft innovatie nodig, want de markt verandert snel. Vaak ontbreken echter tijd en middelen om te onderzoeken welke vernieuwingen voor uw bedrijf mogelijk zijn. Gelukkig is er voor Noordoost-Brabant nu InnoFocus. Dit is een project waarbij u samen met regionale kennisinstellingen praktisch gaat werken aan innovatieve oplossingen. Interessant, want InnoFocus ontvangt subsidie van het Europees economisch stimuleringsprogramma CERES, Stichting Innovatie Alliantie, gemeenten en provincie. U betaalt daardoor zelf slechts 40% van de projectkosten. Het voordeel is groot: u versterkt uw concurrentiepositie en ontwikkelt een langetermijnvisie.

WAT BETEKENT INNOFOCUS VOOR HET MKB?

InnoFocus biedt uw bedrijf uitgebreide mogelijkheden om innovatieve activiteiten te starten. Denk daarbij aan het ontwikkelen, verbeteren of vernieuwen van een product, methode of proces, bijvoorbeeld:

- het ontwikkelen van een prototype of model;
- het opzetten van beheersystemen voor kwaliteit, ict of milieu;
- het toepassen van nieuwe materialen of technieken.

WELKE BEDRIJVEN KUNNEN DEELNEMEN AAN INNOFOCUS?

Uw bedrijf behoort tot het MKB en telt maximaal 100 medewerkers? Als u bovendien in de regio Noordoost-Brabant bent gevestigd, kunt u deelnemen aan InnoFocus.

WAT ZIJN DE CRITERIA VOOR HET INNOVATIE-TRAJECT?

- U wilt uw product, proces of technologie vernieuwen.
- Het innovatie-traject is oplossingsgericht.
- U laat het project uitvoeren door een kennisinstelling in de regio.
- Uw project leent zich voor kennisopbouw en vervolprojecten.

GOOD PRACTICE

in bollen

Partners

- AOC Friesland, groen regionaal opleidingscentrum
- Stichting Tuinbouwproject Friesland
- Gemeenten De Marne, Dongeradeel en Ferwerderadeel

Doel van de samenwerking

- Door een LeerWerkTraject 'werken en leren' te starten met AOC Friesland, opleiding MBO-kaderopleiding plantenteelt, krijgen agrarisch ondernemers kennis en managementervaring in de teelt en broei van tulpen.

Programma

- 1 dag per week (middag en avond) opleiding op niveau 4
- 1 á 2 dagen per week in een groep actief als zelfstandig ondernemer in de teelt- en broei van tulpen

Voordelen van deze samenwerking

- Kennis uit de praktijk wordt ondersteunt met theorie
- Samenwerking biedt agrarisch ondernemer kansen
- Win-win-situatie door uitwisseling van kennis & ervaringen tussen de bollensector en de school
- Biedt perspectief aan bedrijven in de sector

Werving & selectie

- Via de vakbladen van LTO en de regionale pers, mond tot mond reclame en persoonlijke benadering. Selectie via een intake gesprek.

Middelen die hiervoor zijn ingezet

- Persberichten, voorlichtingsbijeenkomsten, website: www.tuinbouwproject.nl

Extraatjes voor studenten

- Financiële risico's beperkt
- Trainingscentrum met goede faciliteiten in het gebied

Resultaat: 34 gediplomeerden die voor meer dan 50% professioneel actief zijn in de bollensector.

www.aocfriesland.nl

Samenwerking De Groene Welle en verschillende plantenteeltbedrijven

TECHNIEK IN DE KAS

In de aanloop naar het CKS (Competentiegerichte Kwalificatie Structuur) is De Groene Welle met haar opleiding Plantenteelt in het schooljaar 2005-2006 een project gestart met verschillende tuindersbedrijven uit de Koekoekspolder. Het project belicht de technische kanten van een plantenteeltbedrijf. De tuinbouwsector wordt namelijk steeds meer een technische sector, waarbij automatisering, digitalisering en computergestuurde processen een belangrijke rol spelen. De betrokken bedrijven zijn wat betreft techniek goed uitgerust en de deelnemende ondernemers zijn expert op het gebied van tuinbouwtechniek. In het project is een keuze gemaakt voor de onderwerpen kastypen, installaties in de kas, klimaat, teeltmedium, watergeven en bemesting.

Leerlingen plantenteelt hebben in kleine groepjes vier verschillende bedrijven bezocht. In twaalf weken wordt het programma afgewerkt en maken de leerlingen kennis met het bedrijfsleven en de ondernemer met zijn toekomstige werknemers. Bij het bezoek dat een dagdeel duurt krijgen de leerlingen van de tuinder uitleg over het betreffende onderwerp, werken ze aan een opdracht en koppelen ze de opdracht terug met de tuinder. De opdrachten die de tuinder heeft, zijn door een docent van

de school uitgewerkt en in een werkboek voor de leerlingen geplaatst. De uitwerkingen van de opdrachten worden door de leerlingen in een digitaal portfolio geplaatst. De tuinders en de docenten kunnen deze uitgewerkte opdrachten bekijken. De tuinders hebben een beoordelingslijst gekregen waar ook houdingaspecten in zitten. Deze beoordelingen komen in het digitale portfolio van de leerlingen te staan.

Positieve ervaringen

Inmiddels is het project tussentijds geëvalueerd en de resultaten zijn positief. Leerlingen geven aan dat ze veel leren en door de praktijk werden gemotiveerd. De betrokken tuinders vonden het leuk om te doen en waren zeer te spreken over de inzet van de leerlingen. Volgens de tuinders draagt het project goed bij aan een professionele opleiding plantenteelt.

De deelnemers

Paprikakwekerij - P. van Heulen in IJsselmuiden

Tomatenkwekerij - J. van den Belt in IJsselmuiden

Komkommerkwekerij - W. Limburg in IJsselmuiden

Aarbeienkwekerij - R. Kalter in IJsselmuiden

De Groene Welle – P. Segers en leerlingen Plantenteelt, klas 1 en 2 (BOL)

SCIENCE IS COOKING IN WAGENINGEN

Op 12 december 2005 is bij Wageningen Universiteit de eerste van een serie symposia van start gegaan waarbij koks, wetenschappers, culinair journalisten en andere geïnteresseerden elkaar ontmoeten. Daar worden recepten wetenschappelijk ontrafeld, en nieuwe kooktechnieken en nieuwe recepten besproken en ontwikkeld. Er is sprake van een cyclus van kennisuitwisseling (mogelijk de kleinst denkbare innovatiecyclus) tussen koks en wetenschappers. De bijeenkomsten leiden tot innovaties in onderzoek en praktijk, maar ook in het onderwijs, van lagere school tot en met universiteit. Deze molecuulair gastronomische activiteiten verbinden β -wetenschappen met life style.

De evenementen hebben grote belangstelling, getuige de volle zalen tijdens de evenementen en de vele publiciteit na elk symposium op radio, tv en landelijke dagbladen. Het onderwerp leeft binnen de maatschappij en laat zien dat de wetenschap van voedsel en koken een uitstekende manier is om de exacte wetenschappen op een inspirerende manier te illustreren. Dit vormt hiermee een uitstekende basis voor onderwijsinnovatie.

Prof. Dr. Erik van der Linden, Wageningen Universiteit en Research Centrum

BEDRIJVEN WERKEN MEE AAN LOONWERKOPLEIDING

Een ondernemer moet steeds vernieuwend bezig zijn met zijn bedrijf. Ook de loonwerkopleidingen in Nederland worden in een “nieuw” jasje gestoken. De opleiding wordt veel meer gericht op de beroepspraktijk en de handelingen (competenties). De leerling zal anders opgeleid worden, waarbij hij of zij door middel van een “Proeve van Bekwaamheid” moet aantonen het vak te beheersen. Dat beheersen is niet alleen maar het kunnen werken met een machine, maar ook het kunnen omgaan met mensen (klanten, medewerkers, leveranciers) en probleemsituaties.

Wil je als loonwerkopleiding de lessen goed verzorgen, dan is dat het mooiste als je dat in de werkplaats van een loonbedrijf kunt doen. Het Prinsentuin College in Andel maakt gebruik maken van de gebouwen en werkplaats bij Dhr. De Graaff uit Babylonienbroek. Voor de theorielessen maken we gebruik van de lokalen in een voormalige kleuterschool in Andel en voor de praktijklessen motoren en lassen in het schoolgebouw zelf. Dit heeft tot gevolg dat de leerlingen nogal eens zullen moeten “verhuizen”.

Veel praktijklessen werden voor de opleidingen loonwerk tot nu toe verzorgd door de praktijkscholen. Voor het Prinsentuin College heeft een aantal (loon)bedrijven in de buurt van Andel praktijklessen voor de leerlingen verzorgd. Zo vonden de heftruck vaardigheids- en rijlessen plaats bij Uittenbogerd in Heukelum, verzorgde loonbedrijf Ad Buijs uit Hedikhuizen praktijklessen voor spuitmachines en kilveren (zie foto) en werd er door de leerlingen van de chauffeur/monteur- opleiding gesleuteld bij het loonbedrijf Van Wijlen uit Sprang-Capelle.

Daarnaast heeft er in onze regio een bijscholing voor docenten van loonwerkopleidingen plaatsgevonden, die verzorgd werd door Kasteel Meeuwen, Loonbedrijf Verschoor, Loonbedrijf Van Hemert en Verschoor Golfbanen & Sportvelden. Aangezien de samenwerking succesvol is verlopen, wordt deze ook dit schooljaar voortgezet. Zonder de medewerking van bedrijven kun je immers geen goede opleiding verzorgen!

Samenwerking

WELLANTCOLLEGE – FLORAHOLLAND RIJNSBURG - VGB

Jaap de Mol (Directeur Veiling FloraHolland Rijnsburg) over de samenwerking tussen Wellantcollege en FloraHolland: “we zijn beide onderdeel van het economisch cluster Duin-en Bollenstreek. We hebben het onderwijs nodig om er voor te zorgen dat dit cluster duurzaam is.”

In het belang van het sierteeltcluster in de ‘greenport’ Duin- en Bollenstreek wordt gewerkt aan een versterking van (a) de kenniscirculatie, van (b) de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en van (c) het imago van de sierteeltsector in de regio. In dit kader hebben FloraHolland Rijnsburg, de Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerij-producten (VGB) en Wellantcollege besloten een structurele samenwerking in de regio Leiden en de Duin- en Bollenstreek aan te gaan.

Doelen van de structurele samenwerking

- Vergroten van de instroom in het groene onderwijs van toekomstige werkkenden om aan de vraag van de sector te kunnen voldoen;
- Opleidingen en scholing op maat leveren op basis van de behoefte van zowel FloraHolland Rijnsburg, de VGB als Wellantcollege voor de veiling, aan de veiling gerelateerde bedrijven, productie en groothandel, de medewerkers daarvan en deelnemers aan het onderwijs;
- De door Wellantcollege gekozen onderwijsaanpak ‘Natuurlijk Leren’ waarin het leren van en in de praktijk een belangrijk uitgangspunt is, gestalte te geven;
- Middels een goede aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt (ook voor laagopgeleiden) en gezamenlijke activiteiten een bijdrage te leveren om het imago van de sector – tenminste in de regio – verder te verbeteren;
- Het vergroten van de naamsbekendheid van FloraHolland Rijnsburg en de bij de VGB aangesloten bloemenhandelaars als interessante werkgever. >>

(Vervolg samenwerking Wellantcollege – FloraHolland Rijnsburg - VGB)

De samenwerking richt zich o.a. op gezamenlijke inspanning om voor (jonge) mensen met een te overbruggen afstand tot de arbeidsmarkt (bv. door een ontbreken van een adequate kwalificatie) mogelijkheden te scheppen voor leer-werkplekken en een scholingstraject, leidend naar een baan in de sector. Als onderdeel van de samenwerking wordt gewerkt aan een duaal opleidingstraject op maat voor en samen met de veiling en de groothandelsbedrijven, om te voorzien in de behoefte aan middenkader.

De samenwerking is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De uitwerking vindt plaats in een of meer werkgroepen, die samengesteld zijn uit vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties en die werken in opdracht van een stuurgroep die bestaat uit vertegenwoordigers van het management van deelnemende organisaties.

Betrokkenen

Stuurgroep: Robert Roodenburg (Directeur VHG), Jaap de Mol (FloraHolland vestigingsmanager Rijnsburg) en Rien van Tilburg (Regio directeur Wellantcollege).

Projectteam: Lenie van Brakel (Projectmanager/ Adjunct directeur Wellantcollege), Martijn Warmerdam (docent Wellantcollege), Theo van Westerhuizen (docent Wellantcollege) Marco Stokkers (FloraHolland Rijnsburg Logistiek manager), Jaap van der Plas (Vertegenwoordiger VGB), Albert Haasnoot (FloraHolland Rijnsburg Hoofd veilen), Jaap van Duyvenbode (FloraHolland Rijnsburg Hoofd P&O).

Spaarkaat

WONEN MET BAGGER

Een veerkrachtig en dynamisch watersysteem vraagt ruimte voor waterberging en een goede ecologische waterkwaliteit. Ruimte voor waterberging is schaars en door de vele ruimteclaims in het rivierengebied is de planvorming complex. In Nederland wordt de waterkwaliteit beïnvloedt door o.a. een omvangrijk overschot aan verontreinigde bagger in het rivierbed. Bagger heeft een negatief imago zodra dit boven water komt. Burgers, ondernemers en ook overheden houden bagger en baggerdepots het liefst zo ver mogelijk uit hun buurt. Dit NIMBY effect wordt door Spaarkaat omgezet in een PIMBY (Please in my back yard) effect. Dit concept wordt verder vormgegeven binnen het Leven met Water (LMW) programma Ruimte voor de Rivier.

Het Spaarkaat concept bestaat uit een woonterp die stapsgewijs wordt gevuld met bagger. De terp vormt de vruchtbare en aantrekkelijke achtertuin van enkele aardewalwoningen en wordt afgewerkt met een laag schone grond. Doelstelling van dit LMW project is om in 2006 een toolbox op te stellen voor toepassing van deze woonterpen op geschikte en kansrijke locaties en in 2007 een pilot te realiseren.

Kenmerken Spaarkaat

Het Spaarkaat concept maakt nieuwe leefmilieus mogelijk in het Nederlandse polderlandschap. Door nuttig hergebruik van bagger binnendijs ontstaat ruimte voor waterberging buitendijs. Het lokale probleem wordt lokaal opgelost en er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bewezen technieken. Kortom vernieuwend en duurzaam ruimtegebruik.

Consortium Spaarkaat

Bastiaan Ruijg • Ludo Boeije • Jacqueline van den Broek • Rop van Loenhout • Rickers van der Plas • Hans Verhoogt • Marije Strikwold • Peter Smit • Roelof Eleveld • Leo Bentvelzen • Dennis Moet

Samenwerken aan verschillende ontwerpen voor terpen van bagger. Het project wordt gesubsidieerd door de stichting Leven met Water, Provincie Utrecht, Provincie Zeeland en Rijkswaterstaat.

Interactie Onderwijs en Werkveld

Het consortium werkt in een multidisciplinair team de inhoud van de toolbox uit en geeft een wetenschappelijke onderbouwing. Deze informatie wordt gebruikt om op kansrijke locaties relevante technische, ruimtelijke, juridische, beleidsmatige en communicatieve aspecten van een pilot-project te kunnen overzien. In een parallel spoor gebruikt het onderwijs de verkregen informatie voor casestudies. In de werkplaats plattelandsvernieuwing geven leden uit het consortium gastcolleges. Het multidisciplinaire karakter van het project wordt weerspiegeld in de deelname van studenten Plattelandsvernieuwing, Tuin- & landschapsinrichting en Milieukunde. Afgestudeerden volgen de ontwikkelingen in de wetgeving ruimtelijke ordening, bodembescherming en bouwstoffenbesluit. Deze informatie wordt weer gebruikt bij het uitwerken van een pilot-project op locatie.

Voor up to date informatie over het project kijkt u op: <http://projectweb.arcadis.nl/spaarkaat>

ACADEMIC MASTER CLUSTER VOOR GYMNASIUM 5 LEERLINGEN

Het Academic Master Cluster is een samenwerkingsverband tussen VWO-campus van Wageningen Universiteit en Gymnasium Apeldoorn en is een jaarlijks terugkerend onderdeel van de VWO-campus activiteiten. Het beoogde doel hiervan is gymnasium 5 leerlingen kennis te laten maken met projectmatig werken, op dat gebied vaardigheden op te laten doen en met externe opdrachtgevers te leren communiceren. Dit gebeurt via een zelfstandig onderzoek door groepjes leerlingen, waarbij een externe partij als opdrachtgever fungeert.

Eén van deze onderzoeksgroepen stond afgelopen jaar onder leiding van Wageningen Universiteit en Norske Skog Parenco te Renkum, dé papierfabriek binnen Europa als het gaat om krantenpapier. In het kader van een wereldwijd, regelmatig terugkerend onderzoek door Norske Skog naar haar eindgebruikers, de krantenlezers, wilde men onderzocht hebben welke affiniteit jongeren met kranten hebben. Het beoogde resultaat was te komen tot een overzicht van factoren waarom jongeren wel of niet kranten lezen en te komen tot aanbevelingen ter verbetering van het leesgedrag.

De betrokken personen bij dit specifieke Academic Master Cluster:

Aneya van den Blink	Leerling Gymnasium Apeldoorn: onderzoeksgroep kranten & jongeren
Fleur Elfrink	Leerling Gymnasium Apeldoorn: onderzoeksgroep kranten & jongeren
Stéphanie Groothedde	Leerling Gymnasium Apeldoorn: onderzoeksgroep kranten & jongeren
Jan Oudemans	Leerling Gymnasium Apeldoorn: onderzoeksgroep kranten & jongeren
Vera Meurs	Leerling Gymnasium Apeldoorn: onderzoeksgroep kranten & jongeren
Susanne van Vlerken	Opdrachtgever vanuit Norske Skog Parenco
Tim Jacobs	Projectcoördinator vanuit VWO-campus van Wageningen Universiteit
Heleen Brokmeijer	Decaan Gymnasium Apeldoorn en contactpersoon voor het AMC
Gert van Maanen	Adjunct hoofdredacteur Wb (universiteitsblad Wageningen Universiteit)
André Kesselaar	Medewerker publieksinformatie en rondleidingen van TMG (Telegraaf)
René Lamboo	Journalist/redacteur TMG (Neon, Newz en Newzy)

Norske Skog
Parenco

INTRO
NIEUWS
PROJECTEN
CONTACT
IDEEËNBUS
KEMPENGIDS
BIJEENKOMST

Kempenpaard staat voor ondernemerschap, wij zetten de eerste stap

[KEMPENPAARD STELT KLANT CENTRAAL - BESLUIT](#)

Kempenpaard staat voor ondernemerschap Als onderdeel van de streekontwikkeling wil Stichting Kempenpaard het economische belang van de paardenhouderij promoten en ondernemers in de paardensector stimuleren meer geld te gaan verdienen door innovatief ondernemerschap. De belangrijkste functie van Kempenpaard is het ondersteunen van initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn: het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden, informatievoorziening, belangen behartiging, ondersteuning bij subsidietrajecten, opleidingen en cursussen, vraagbaak, organiseren van studieclubs, gezamenlijke inkoop, gezamenlijke promotie enz. Docenten en afstuderende studenten (richting paardenhouderij) van HAS Den Bosch zijn vanuit Stichting Kempenpaard beschikbaar. Via de nieuwsbrief en deze website kunnen de hippische ondernemers in de driehoek Den Bosch, Eindhoven, Tilburg op de hoogte blijven van de activiteiten van de stichting.

Samenwerkingsverband
Regio Eindhoven

HAS[®] Den Bosch

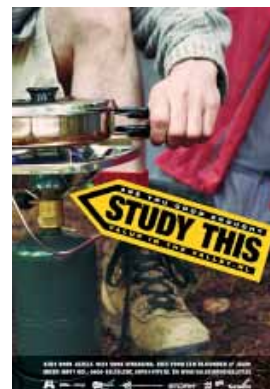
Provincie Noord-Brabant

VALUE IN THE VALLEY

Wat is Value in the Valley?

Value in the Valley is een nieuw onderwijsprogramma van AOC Terra, het ROC Alfa-college, de Hanzehogeschool Groningen en het bedrijfsleven. Het project, dat gestart is in augustus 2005, is bestemd voor studenten in het laatste jaar van hun studie MBO en HBO, vooral die uit de technische en groene sector. Het begrip duurzaamheid in relatie met milieu, energie, landbouw en techniek vormt de basis van Value in the Valley. Het doel is om als groep een (innovatieve) bijdrage te leveren aan oplossingen op het gebied van duurzame energie. Studenten adviseren het bedrijfsleven over allerlei energievraagstukken. Ze worden hierin gesteund door diverse experts. De eerste opdracht was het uitbrengen van een adviesrapport aan twee melkveebedrijven in Drenthe, die mogelijk een mestvergistingsinstallatie op hun erf willen laten bouwen. Het project wordt breed ondersteund door het Platform Beroepsopleidingen.

De participanten

Onderwijs: AOC Terra, ROC Alfa-college en HBO Hanzehogeschool. Van Hall Larenstein zal met ingang van het cursusjaar 2006-2007 eveneens deelnemen. AOC Terra participeert substantieel in dit project met een aantal leerlingen veehouderij van MBO Emmen onder begeleiding van docent Evert Mulder. Het volgend cursusjaar wordt de deelname uitgebreid met leerlingen van andere vestigingen. Participerende bedrijven: Stork, Gasunie, Ekwadraat en HoSt.

Reacties

Het leerproces is heel anders, vinden de studenten. "Voorheen zaten we in de schoolbanken, leerden we uit boeken en kregen we daarover een proefwerk. Nu moet je zelf dingen uitzoeken, waardoor je het serieuzer gaat nemen. Je hebt niet alleen de verantwoordelijkheid naar jezelf, maar vooral naar de opdrachtgevers toe. Op het MBO hadden we als leerling altijd al wel contacten met bedrijven, maar nu we een eigen 'product' hebben, worden we door de bedrijven veel serieuzer genomen en als gelijkwaardige gesprekspartners beschouwd. Een voordeel van de samenwerking met studenten uit de andere sector is dat je ook veel leert buiten je eigen vakgebied."

Nominatie

Het project Value in the Valley ontving een nominatie voor het Ei van Columbus: een tweejaarlijkse landelijke wedstrijd op het gebied van innovatie en duurzaamheid. Een citaat uit het juryrapport: "Deze regionale aanpak van onderwijs, met de focus op energieprojecten, kan beschouwd worden als een voortrekker voor weer andere projecten in andere regio's, vanwege de inhoud van de projecten, de manier waarop studenten actief bezig zijn in de praktijk met energievraagstukken en het intensieve samenwerkingsverband tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven."

BIODIESEL

Ons doel is het telen van koolzaad en het verwerken van het geteelde koolzaad tot biodiesel. Projectgroep Biodiesel van de Stichting ABV van het Groen College Goes krijgt als opdracht dat wij van onze bevindingen een teelthandleiding en een productiehandleiding maken die op commercieel aantrekkelijke voorwaarden voor geïnteresseerden op de markt gezet worden.

Koolzaad teelt 2005

Vanuit school kwam de vraag of wij koolzaad wilden telen voor de productie van biodiesel. Wij hebben voor de verwerving van grond gezorgd, dit is ruim 1,10 hectare in de polder van Zaamslag. Begin oktober 2004 hebben we het perceel ingezaaid met 4 verschillende rassen koolzaad. De rassen zijn: Trabant, Artus, Aragon en Talent. Verder moeten we de uitvoering van de teelt, en de productie van biodiesel verzorgen. Wij hebben als projectgroep subsidie aangevraagd bij Vitaal Platteland Zeeland. De projectgroep heeft gewasbeschermingsmiddelen, zaaizaad, kunstmest en teeltadvies gesponsord gekregen van verschillende bedrijven uit de provincie Zeeland. Wij hebben maandelijks overleg met onze opdrachtgever. Hiervoor schrijven wij een voortgangsreportage waarin in grote lijnen staat waar we de afgelopen maanden mee bezig zijn geweest. Eind juni 2005 is het koolzaad geoogst en in september geperst tot pure plantaardige olie. Nu zijn we nog bezig om de koolzaadolie om te zetten tot biodiesel.

Groen College Goes, Leerlingenstichting <http://www.stichting-abv.nl/>

Samenwerking De Zwieseborg en De Groene Welle

GEZAMENLIJK VORMGEVEN NIEUWE OPLEIDING

De Zwieseborg is een zorginstelling in opbouw. Eind 2007 zal deze vakantie- en dagbestedingplek voor mensen met een zorgvraag gaan draaien. In de monumentale landhoeve 'De Zwieseborg' kunnen gehandicapte kinderen en hun familie samen recreëren. Samen met De Groene Welle, locatie Hardenberg, wordt het gebied rondom de gebouwen vormgegeven en ingericht. Ook worden de dieren die op het terrein en in de gebouwen gehuisvest zijn, door De Groene Welle verzorgd. De dieren staan uiteraard ten dienste van de cliënten en vakantiegangers. Met de samenwerking tussen De Groene Welle en de Zwieseborg wordt direct een prima praktijklocatie gerealiseerd voor de nieuwe opleiding Werkbegeleider zorgbedrijf.

De nieuwe opleiding start in september 2006 en wordt samen met het ROC Alfa College voornamelijk uitgevoerd vanuit De Zwieseborg. In de opleiding komen verschillende onderwerpen aan bod, bijvoorbeeld zorg voor dieren, verwerking van productie, omgaan met mensen met een zorgvraag en het organiseren en managen van een bedrijf. Op De Zwieseborg worden met name de dieren verzorgd en houden leerlingen de gezondheid van de dieren in de gaten gehouden. Zorgonderdelen uit de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk, zoals begeleiden van en communiceren met zorgvragers, wordt in overleg met het Alfa College vormgegeven. Het in de praktijk omgaan met zorgvragers gebeurt weer op De Zwieseborg. Algemene en managementvaardigheden worden op school behandeld. De opleiding is dus een goed voorbeeld van samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.

De deelnemers

De Zwieseborg richt zich primair op (ernstig) lichamelijk en/of verstandelijk gehandicapte kinderen en hun familie, maar is ook bedoeld voor volwassen gehandicapten. De families logeren een week, midweek of weekend in een appartement of zij huren een kampeerplek op de camping. Ouders en verzorgers kunnen een deel van de dagelijkse zorg uit handen geven aan professionele zorgmedewerkers. Op het terrein van De Zwieseborg wordt ook een theehuis gerealiseerd, waarin mensen met een handicap werken.

Contactpersoon: dhr. J. Bast, voorzitter bestuur en mevr. M. Wesselink, projectleider.

De Groene Welle: dhr. E. Fikse, locatiemanager De Groene Welle.

Samenwerking HAS Den Bosch met de Superunie.

Food Design HAS Den Bosch heeft elk blok minstens een projectopdracht in samenwerking met een bedrijf of instelling. Een mooi voorbeeld hiervan is de samenwerking met de Superunie.

Superunie is een inkooporganisatie die 15 onafhankelijke retailorganisaties vertegenwoordigt in Nederland.

De organisatie dekt de markt met 1.600 winkels en heeft een marktaandeel van ruim 25%.

Tevens verzorgt Superunie voor haar leden een kwaliteitslijn aan Private Labels zoals bijvoorbeeld Perfekt, O'Lacy, Plus en Markant Merk.

Onder elk van deze Private Labels vallen ongeveer 600 producten. Dit zijn alternatieven voor het product van de marktleider in de productgroep.

Daarnaast ontwikkelt Superunie ook Premium Brands zoals First Choice Cola, Schutters bier, Melkan zuivelproducten, Bumbles babyverzorgingsproducten, Derlon cosmetica en Daily Chef kant-en-klaar maaltijden.

Deze groep van Premium Brands bestaat uit 400 producten.

Een range van 200 producten onder diverse basismerken maken de Private label lijn van Superunie compleet.

Ten behoeve van haar leden geeft Superunie het consumentenmagazine Boodschappen uit.

Dit maandblad wordt verspreid via ruim 1.200 supermarkten van de deelnemende leden.

Ruim 4 miljoen lezers waarderen de uitgaven van Boodschappen.

Het magazine wordt gecompleteerd met de websites www.boodschappen.nl.

Studenten Food Design verzorgen vanaf januari 2006 een vaste rubriek in het blad Boodschappen. Binnen de tweedejaarsmodule Food Design gaat Katja Gruijters elk blok met haar studenten aan de slag met een actueel thema.

De opdracht voor blok drie was Eet-rituelen. Op basis van een eindpresentatie,

onder het spanningverhogende toezicht van de redactie van Boodschappen werden de beste food designs geselecteerd.

Vervolgens worden deze met een persoonlijke noot gepubliceerd in de rubriek Kookkunst.

Zo ontstaan er elk jaar een dozijn nieuwe HAS-Idols.

Ook hebben zij aanvullend veel geleerd over presentatie en publicatie. Voor de Superunie is het altijd weer een verassing wat de studenten nu weer bedacht hebben.

Boodschappen

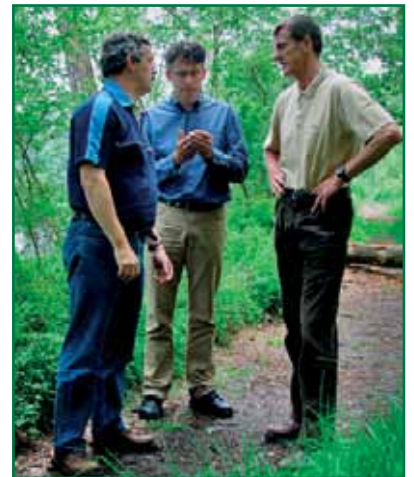
LANDMILES, COMBINATIE TUSSEN GROEN, GEZOND EN ICT

Landmiles? Zoiets als Airmiles die je spaart met boodschappen doen? Ja, ook hier draait het om punten sparen, maar daarmee houdt iedere vergelijking op.

Het projectidee is ontstaan naar aanleiding van een gesprek van Theo Koolen, lid College van Bestuur Helicon Opleidingen met Staatsbosbeheer. Hieruit bleek dat Staatsbosbeheer zich zorgen maakt over het beperkte beeld dat jongeren tot 25 jaar hebben van de natuur en over natuurontwikkeling in de toekomst.

Healthwalks

Uitgaande van dit idee is een projectplan ingediend voor de regeling innovatie onderwijs. Kern vormt het ontwikkelen van healthwalks, waarbij mensen tijdens de wandeling digitaal informatie ontvangen over het landschap, maar ook over gezondheid zoals calorieënverbruik. Op deze wijze worden natuurbeleving, gezond leven en bewegen aan elkaar gekoppeld. De koppeling gebeurt door het toepassen van ICT. Middels het sparen van punten kunnen bij een verzekeraar bonuspunten oftewel landmiles worden verdiend.

Brede ondersteuning

Het project wordt ondersteund in de vorm van advies en kennis door diverse organisaties: Hogeschool Larenstein, Staatsbosbeheer, zorgverzekeraar VGZ, Groenservice Zuid-Holland en PWN, Cap Gemini (ICT-component) en Warm-with-Senses (gericht op zintuiglijke perceptie), Universiteit van Maastricht vakgroep bewegingswetenschappen en fysiologie.

Ontwikkeling

In het voorjaar van 2005 zijn MBO-leerlingen (niveau 4) samen met HBO-ers van Bos- en Natuurbeheer van Hogeschool Larenstein gestart met het ontwikkelen van een natuurbeleving en wandelconcept met ICT-toepassing. De ontwikkelde health walks worden vervolgens getest door VMBO-leerlingen. Een jaar lang wordt gemiddeld één dag in de week aan het project besteed. De afronding van het project heeft plaats eind 2006.

De 'Werelden' van AOC Limburg Best Practices

Best Practice AOC Limburg locatie Horst

Bedrijfsnaam: Syngenta Seeds BV
Contactpersoon: Dhr. W. Alkemade
(teeltvoorlichter)

Project Onderzoek Pelargonium

Het betreft een rassenproef met Pelargoniums (Geraniums). De school (vierde klas VMBO en tweede klas MBO Plant) voeren een onderzoek voor het bedrijf uit om rassen voor de productie te selecteren. Leerlingen maken gebruik van de onderzoeks- en registratiesystematiek van het bedrijf Syngenta Seeds BV.

De leerlingen beoordelen wekelijks de plantenontwikkeling op diverse kenmerken en tevens de groeifactoren als temperatuur, bemesting, groeiregulatie en inzet van gewasbescherming. Elke week nemen ze een foto en uiteindelijk verwerken zij dit in een groeifilm.

Alle resultaten worden geregistreerd en wekelijks per e-mail verstuurd naar het bedrijf.

Samenwerking Syngenta Seeds BV en AOC Horst

Voor het uittesten van nieuw ontwikkelde perkplanten in de praktijk biedt AOC een unieke mogelijkheid gedetailleerde teelt- en genetische eigenschappen op schrift te stellen gedurende de opkweek en verkoop.

HORSE POWER IN PESSE

Wat is het Horse Power in Pesse?

De opleiding Paardensport van AOC Terra MBO Meppel in Pesse is vooral bijzonder omdat leerlingen hun eigen manegebedrijf runnen. In nauwe samenwerking met Manege Smit, waar het schoolbedrijf is ondergebracht en de school de rij- en instructielessen verzorgt, zijn de derdejaars leerlingen verantwoordelijk voor het reilen en zeilen van het bedrijf. Een grote verantwoordelijkheid die vraagt om een professionele instelling van zowel leerlingen als begeleiders. Leerlingen doen unieke en waardevolle ervaringen op. Ervaringen die ze niet in de schoolbanken leren – hoewel ze natuurlijk wel theorielessen krijgen – en die hen later van pas zullen komen als ze aan het werk gaan. Leerlingen zijn dagelijks – dus ook in de weekenden – te vinden op het bedrijf, waar ze alle dagelijkse werkzaamheden verrichten, onderhoud plegen en natuurlijk de paarden verzorgen. Dit eist een grote flexibiliteit, betrokkenheid en zelfstandigheid. De leerlingen ervaren dit niet als een probleem en zijn erg enthousiast over de opleiding. Naast het rijden en springen met paarden, geven leerlingen elkaar ook les. Derdejaars leerlingen geven les aan eerstejaars en vierdejaars geven les aan tweedejaars.

De participanten

- Leerlingen van de opleiding Paardensport van AOC Terra
- MBO Meppel
- Manege Smit in Pesse

Reacties

Jeroen Meppelink:

“Ik heb de 4-jarige opleiding paardensport gevolgd op manege Smit in Pesse en daar kijk ik met plezier op terug. Ik heb voor deze opleiding gekozen, omdat ik altijd al met paarden heb willen werken. Ik heb vier jaren lang met plezier de opleiding gevolgd. In elk schooljaar loop je ook twee keer tien weken stage. Elk jaar op een ander bedrijf, waar je echt leert hoe het er in de praktijk aan toe gaat. Op school heb je theorie- en praktijklessen. Ik heb nu een pracht van een baan bij internationaal springruiter Jolijn Klomp. Ik werk er 40 uren in de week. Ik rijd daar de paarden en kom ook op concoursen uit. Door ervaring op te doen op zo’n stal, wil ik later zelf een eigen bedrijf beginnen.”

GOOD PRACTICE

in tuinbouw

Partners

- LTO Noord
- AOC Friesland

Doel van de samenwerking

- Door een LeerWerkTraject (assistent plantenteelt niveau 1) werkloze werkzoekenden leiden naar werk in de Glastuinbouw in met name Noordwest Friesland. Waardoor tuinders in deze regio voldoende gekwalificeerde medewerkers kunnen vinden

Voordelen van deze samenwerking

- Werkloze werkzoekenden weer aan een baan helpen
- Personeelsvoorziening van gekwalificeerd personeel voor de tuinders

Werving & selectie

- Directe toelevering vanuit de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Friesland en via reïntegratiebureaus

Middelen die hiervoor zijn ingezet

- Voorlichtingsbijeenkomsten voor werkgevers, werknemers en toeleveranciers; folders; open dagen; website www.tuinbouwproject.nl

Resultaten

- Tuinbouwproject Friesland verzorgt in Sexbierum al 15 jaar dit project waarbij werkloze werkzoekenden de gelegenheid hebben een traject van een half jaar te volgen met grote kans op een betaalde baan. Dat percentage lag de afgelopen jaren rond de 80%.

INTEGRALE VOEDSEL- EN PRODUCTIEKETENS

INHOLLAND werkt aan een integrale aanpak van onderwijs, onderzoek en praktijk. Zo garandeert INHOLLAND dat studenten en bedrijven de kennis en vaardigheden verkrijgen die vandaag en in de toekomst nodig zijn. De integratie tussen onderwijs, onderzoek en praktijk komt onder meer naar voren in het lectoraat Integrale Voedsel- en Productieketens.

Tomatenkwekerij Gebr. Duijvestijn, optredend namens een cluster van bedrijven, wilde zijn externe en interne processen zodanig reguleren dat zijn klanten de herkomst van de tomaten kunnen traceren. Dit is enerzijds nodig om te voldoen aan de General Food Law en anderzijds om de eigen marktpositie te versterken.

Als basis voor het project is gebruik gemaakt van de kennis en ervaring binnen het lectoraat en in het onderwijs van INHOLLAND Delft over de General Food Law en het fenomeen Tracking & Tracing. Begeleiding vindt plaats vanuit het lectoraat om de kwaliteit van uitvoering en uitkomsten te garanderen. Het resultaat is een tevreden bedrijf met geoptimaliseerde en transparante processen en verspreiding van deze kennis naar een aantal collega-bedrijven die waardoor het cluster van bedrijven ook een betere marktpositie kunnen creëren. Voor de student is dit actuele onderwerp een belangrijke ervaring met de praktijk. Het lectoraat kan deze extra ervaring toevoegen aan zijn kennisbasis en gebruiken voor verder eigen onderzoek en verrijking van het onderwijs.

Tomatenkweker Ted Duijvestijn, student Marc Janssen (Bedrijfskunde & Agribusiness, Delft) en stagebegeleider Lucas Vokurka. Marc begeleidt de ontwikkeling en implementatie van een systeem voor Tracking & Tracing.

Hogeschool INHOLLAND Delft

Kalfjeslaan 2
2623 AA Delft
015 - 251 92 00

Samenwerking

WELLANTCOLLEGE – DIERGAARDE BLIIDORP

Melitta van Bracht over de samenwerking tussen Wellantcollege en Diergaarde Blijdorp:
“ZOO’N PROJECT MAAKT EEN GEHAAIDE SAMENWERKING MOGELIJK!”

In het kader van het door Wellantcollege gekozen onderwijsconcept “Natuurlijk Leren” is met Diergaarde Blijdorp een samenwerking aangegaan. Binnen deze samenwerking staat het creëren van authentieke leersituaties centraal. Diergaarde Blijdorp is hierbij voornamelijk op zoek naar een frisse wind en kijkt op zaken in de dierentuin en de leerlingen zijn op zoek naar uitdagende en competentie gerichte opdrachten. In de vorm van een soort “mini-onderneming” zijn vier leerlingen uit verschillende opleidingssectoren – dier, groen en bloem – gekoppeld aan de diergaarde.

Op basis van de “klant”vragen worden door de leerlingen voorstellen en plannen uitgewerkt. Bij de realisatie van de gemaakte plannen worden prestaties (= authentieke leersituaties) gedefinieerd, die door leerlingen van zowel MBO als VMBO uitgevoerd worden. De grootste opdracht die bij Diergaarde Blijdorp wordt uitgevoerd is het bedenken, plannen, begroten en realiseren van de MidWinterZOO 2006. Dit evenement is bedoeld om ook in de winter meer mensen naar de dierentuin te trekken. Hiervoor geven we de dierentuin een sfeervolle midwinterse aankleding. Er komt een route met een speciale bewegwijzering en aparte vormen van boomverlichting. De pleinen, horecaplekken en entrees krijgen een bepaalde aankleding.

De leerlingen hebben naast een medewerkers toegangspas ook een werkplek op de diergaarde. Hierdoor zijn ze in staat om niet alleen geregeld zaken met de klant af te stemmen, maar ook deelgenoot te zijn van de creatieve processen die nodig zijn om nieuwe evenementen en acties te bedenken. Naast de MidWinterZOO 2006 verzorgen de leerlingen de bloemstukken in de verschillende horeca gelegenheden en wordt er samengewerkt bij de totstandkoming en realisatie van evenementen als ‘VetCool’. Dat is een najaarsactiviteit voor het hele gezin met een unieke workshop voor kinderen die later dierenarts willen worden in een dierentuin. Dit project wordt door de leerlingen uit Dordrecht gedaan. Zij gaan ook de speurtochten organiseren voor de MidwinterZOO.

Betrokkenen

Leerlingen: Jelle Steenbeek, Bart Huizers (Gouda), Renuka van Kampen en Floor Zwartbol (Dordrecht)
Begeleiders van Wellantcollege: Willeke de Rouw (docent/prestatiecoach) en Nanny Löning (Adviseur)
Medewerkers Blijdorp: Frederique Carlier (Communicatie) en Melitta van Bracht (Botanische afdeling)

Samenwerking Combiwerk en Holland College werpt vruchten af

EEN WEDERZIJDSE BRON VAN INSPIRATIE

Holland College MBO - Voeding & Milieu werkt sinds een aantal jaren samenmet diverse bedrijven voor socialewerkvoorziening (SW). Deze groeneinstelling verzorgt een niveau-1 MBO-opleiding op het gebied van verpakkingen bij de bedrijven zelf.

Vier jaar geleden is het Holland College MBO - Voeding & Milieu benaderd door Aequor met het verzoek mee te denken over een niveau-1 opleiding 'Assistenten in de voedingsindustrie' op het gebied van verpakken. De oorspronkelijke vraag kwam van de brancheorganisatie sociale werkgelegenheid & arbeidsintegratie (Cedris). Er was in deze branche duidelijk meer behoefte aan kennisinzicht bij de medewerkers op het gebied van verpakken.

Aequor ontwikkelde in deze periode een nieuw beroepscompetentieprofiel voor de nieuwe competentiegerichte kwalificatiestructuur: beroepscompetentie niveau-1 Medewerker verpakkingsproces. Op basis hiervan ontwikkelde Holland College MBO - Voeding & Milieu (directeur Cor Bakker en docent Bernard van 't Woudt) in samenwerking met Cedris, Aequor en het Ontwikkelcentrum de nieuwe opleiding.

Pilot bij Combiwerk

Een pilotfase van een jaar bij het SW-bedrijf Combiwerk in Delft brak aan. Voor 14 deelnemers werd het lesmateriaal ontwikkeld: theorie- en praktijkopdrachten. De deelnemers kregen per week een halve dag 4 tot 6 uur les, gedurende 30 lesweken. Naast theorie ook werken in de praktijk, waarbij interne praktijkbegeleiders als vraagbaak fungeren bij het uitwerken van de opdrachten. Verschillende onderdelen werden tijdens de pilotfase ontwikkeld: verpakkingsmaterialen, verpakkingsmachines en maatschappelijke kenmerken zoals werkoverleg, communicatie, kennis van salarisstrookje, sociale omgang, kennis van CAO en veiligheid. Alle aspecten werden direct vertaald naar de eigen werksituatie. De deelnemers maakten bijvoorbeeld zelf papier en gingen op verschillende excursies naar een kartonfabriek, een verpakkingsbeurs en naar andere SW-bedrijven. En ook andere medewerkers van het bedrijf werden bij de lessen betrokken. Zo kwam bijvoorbeeld iemand van P&O het salarisstrookje uitleggen. Tijdens de pilotfase was er zeer regelmatig overleg met de betrokken partijen. Onderwerpen die aan de orde kwamen tijdens dit overleg waren o.a. didactische vragen, afstemmingpraktijk/opleidingen toetsingsmogelijkheden. De verwachting was dat de deelnemers vooral inhoudelijk meer zouden leren over het vakgebied verpakkingen. Echter, het effect op de houding en het gedrag van de deelnemers was veel groter. Na het volgen van de opleiding waren de medewerkers veel gemotiveerder dan voorheen. Ze waren opener, durfden meer voor hun mening uit te komen en waren enthousiaster. Door de opleiding namen de deelnemers meer initiatief, kregen meer oog voor gevaarlijke situaties en waren positiever naar hun collega's. >>

Praktijkopleider Dick Berghout (l) en Bernard van 't Woudt: "hechte samenwerking".

(Vervolg Een wederzijdse bron van inspiratie)

Succesvolle afronding

Uit de evaluatie na de pilotfase kwam naar voren dat regelmatig contact tussen de opleiding en het bedrijf zeer belangrijk is. Het wekelijkse contact tussen docent en praktijkopleider en de daaruit voortkomende nauwe samenwerking werd als zeer waardevol ervaren. En ook de 6-wekelijkse afstemming over de voortgang tussen de coördinator van het bedrijf en de directeur van de opleiding is een belangrijk element in de samenwerking. Veel positieve feedback en enthousiasme vanuit het bedrijf en de opleiding zorgen voor een succesvol resultaat. Een voorbeeld van een goede samenwerking tussen bedrijven en het AOC-onderwijs.

Na dit pilotjaar is de lijst van SW-bedrijven enorm gegroeid. Holland College MBO - Voeding & Milieu werkt momenteel samen met: Montapack in Diemen, Welplaat te Spijkenisse, ROTEB in Rotterdam, AM-Groep in Hoofddorp, DZB in Leiden, Drechtwerk te Dordrecht en De Sluis in Woerden. In totaal geeft het Holland College nu les aan 130 enthousiaste deelnemers.

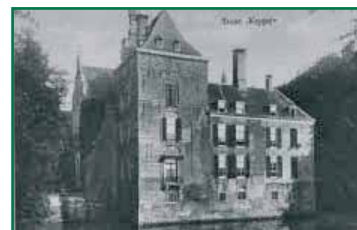
SAMENWERKING BEDRIJFSLEVEN EN ONDERWIJS

Een samenwerkingsproject met Plattelandshuis Achterhoek/Liemers, Waterschap Rijn en IJssel, IPC Groen, Landgoed Keppel en AOC Oost.

Het project heeft een hoofddoelstelling: bestrijding/stopzetten van achteruitgang van vitaliteit van (kapitale) bomen in het bosgebied op het Landgoed Keppel. Uit gebiedservaring en schadebeeld mag aangenomen worden dat de oorzaken te vinden zijn in verdrogingsaspecten in het bosgebied. In eerste instantie worden een aantal oplossingsvarianten uitgewerkt. Hierna kan het projectteam en ingeschakelde deskundigen kiezen voor de meest haalbare oplossingsvariant (op basis van kosten-techniek-haalbaarheid-procedure etc.).

Locatie

Laag Keppel, aanvankelijk genoemd 'Keppel Binnen', is een dorpje dat omstreeks 1361 werd gesticht in de nabijheid van het Kasteel Keppel aan de Oude IJssel. Het is gelegen aan de weg van Doesburg naar Doetinchem, de N 317.

In de loop der tijd groeide Laag Keppel uit tot over de Oude IJssel en heeft nu een inwonertal van 497. Het maakt deel uit van de gemeente Bronckhorst, op 1 januari 2005 ontstaan uit de samenvoeging van de voormalige gemeenten Hengelo (Gld.), Hummelo en Keppel, Steenderen, Vorden en Zelhem. De gemeente omvat 43 dorpen en gemeenschappen.

Doelstelling

Het project kent meerdere subdoelstellingen:

- Inventariseren droogteverschijnselen (vegetatie en waterhuishoudkundig).
- Onderzoek naar oorzaken verdroging.
- Onderzoek naar mogelijkheden om verdroging tegen te gaan, uiteindelijk resulterend (indien onderzoek dit uitwijst) in een ontwerp, werkomschrijving alsmede uitvoering.
- Uitvoering van de verschillende fases door studenten waarmee dit project een studieobject wordt.

Stakeholders:

- Landgoed Keppel: opdrachtgever.
- Waterschap Rijn en IJssel: belanghebbende partij en mogelijk subsidiënt project, mogelijke inbreng (hydrologische) kennis voor enkele onderdelen.
- Mogelijke subsidiënten: provincie Gelderland, Ministerie van LNV (laser), Europa/Brussel (KRW, NBW), Landgoedbescherming.
- AOC Oost: uitvoering werkzaamheden, coaching studenten, inbedding onderwijskundige aspecten in primaire proces onderwijs.
- IPC Groene Ruimte: projectleiding, kwaliteitsbewaker en "technische" coaching studenten en docenten in primaire proces project/techniek.

Samenwerking De Groene Welle en Stihl

AXETREME TEAM UIT HET GOEDE HOUT GESNEDEN!

Sinds een paar jaar bestaat er op De Groene Welle in Zwolle het Axetreme Team de Groene Welle. Deze sportieve club bestaat uit 20 (oud-)leerlingen die zich wekelijks gepassioneerd bezig houden met de houthakkerssport. Een 'sport' die in andere Europese landen grote bekendheid geniet. Eén van de belangrijkste doelen van deze sport is om het veilig werken met de motorzaag en de daarbij behorende hulpmiddelen en gereedschappen te optimaliseren, en daar waar mogelijk te actualiseren. Het Axetreme Team werkt hierbij nauw samen met Stihl Nederland, dé marktleider op het gebied van onder meer motorkettingzagen.

De samenwerking heeft voor beide partijen voordelen. Het Axetreme Team doet kennis en (praktijk)ervaringen op met de (verbeterde) materialen en de veiligheidsaspecten. Stihl Nederland kan zijn producten laten testen door gebruikers alvorens de verbeteringen van producten op de markt te brengen. De innovatieve en technische ontwikkelingen en verbeteringen worden door het Axetreme Team getest op nationale- en internationale Bosarbeidwedstrijden, waaronder NK's, EK's en WK's. In wekelijkse trainingen op het schoolterrein in Zwolle worden deze wedstrijden grondig voorbereid.

Behaalde resultaten

De samenwerking met Stihl en de passie van het Axetreme Team voor deze tak van 'sport' werpt inmiddels zijn vruchten af. Zo won Martijn Meijer tijdens het EK Studenten in Estland in 2004 goud op het onderdeel kettingwisselen, Matthijs van Essen won zilver op het onderdeel Combicut en de Nederlandse ploeg behaalde Brons op het onderdeel Bosbouwparkeers. En ook dit jaar doen diverse leden van het Axetreme Team mee aan internationale wedstrijden, zoals het EK voor Studenten in Oostenrijk en het WK in Estland.

De deelnemers

Andreas Stihl is de marktleider als constructeur, fabrikant en aanbieder op het gebied van tuin & parkmachines. Op het einde van 2002 heeft de STIHL-groep wereldwijd 7.300 medewerkers in dienst. De STIHL groep behaalde in 2002 een omzet van € 1.534 miljoen. Stihl Nederland is één van de vele nationale vestigingen van de Andreas Stihl Groep en wordt geleid door de heer A. Bathiche (www.stihl.nl).

LANDJUWEEL

Landjuweel is een integraal onderwijsprogramma rond de thema's plattelandontwikkeling en relatie stadplatteland.

Het landjuweelprogramma vormt de rode draad door het lesprogramma van een halve dag in de week voor de 3 en 4-jarige opleidingen op Helicon Opleidingen MBO Geldermalsen en MBO Helmond. In het kader van het programma hebben deelnemers diverse producten ontwikkeld: een regio-atlas van bedrijfsmatige activiteiten en een swot-analyse van een 'adoptie-bedrijf' over functies voor platteland en regio de uitvoering van innovatieve pilots door de bedrijven begeleid en ondersteund in samenwerking met provincie, gemeenten, streekplatforms, KPJ, ZLTO, waterschappen, ontwikkelingsmaatschappijen en organisaties als VeCaBo en Recron en bedrijven uit de regio een eigentijds regionaal, cultureel/ economisch evenement georganiseerd in de regio Helmond en in de regio Geldermalsen.

Toegerust

Deelnemers aan het project zijn adequaat toegerust in kennis, kunde, competenties en attitude om te leren innoveren, te leren participeren binnen productmarkt combinaties en te leren functioneren in de sociaal-economische en maatschappelijke netwerken in de regio. Voor het regionale bedrijfsleven heeft het project een meerwaarde door de kennis die vanuit het MBO wordt geleverd. De contacten met potentiële medewerkers vormen een bijdrage aan het ondernemerschap in de regio.

INTEGRATIE VAN SCHOLING IN BEDRIJFSLEVEN

De wens om onderwijs steeds beter aan te laten sluiten bij de steeds veranderende eisen uit het bedrijfsleven heeft bij het Prinsentuin College geleid tot deelname in het Opleidingscluster Midden-Brabant (OMB).

Het OMB is een samenwerkingsverband tussen vijf grote groenvoorzieningsbedrijven en het Prinsentuin College. De vijf bedrijven verrichten werk voor diverse toonaangevende opdrachtgevers. Door een eigen opleiding te starten hopen de bedrijven op een betere aansluiting op de praktijk en een betere integratie van scholing in het bedrijfsleven.

Voor medewerkers van de deelnemende bedrijven verzorgt het Prinsentuin College in Breda een volwaardige MBO-opleiding voor Groenvoorziener/Hovenier. Het betreft een opleiding volgens de Beroepsbegeleidende leerweg (BBL). Dit houdt in dat de cursist gemiddeld één dag per week naar school gaat en daarnaast een arbeidscontract heeft van minstens 24 uur per week. De opleiding wordt op de bedrijfslocaties verzorgd en duurt gemiddeld twee jaar, gemiddeld één dag per week.

De bedrijven bepalen in overleg met het Prinsentuin College de cursusinhoud van de hoveniers in opleiding. Grote invloed hebben ook de opdrachtgevers die hun wensen kenbaar kunnen maken. De lessen worden verzorgd door deskundige docenten van het Prinsentuin College. Een deel van de lessen wordt echter gegeven door ervaren medewerkers van de deelnemende bedrijven. Dit is een zeer sterke combinatie. De docenten zorgen voor uniformiteit in opleidingsniveau en brengen didactische kennis in. De opleiders van de bedrijven zorgen voor opdrachten die aansluiten bij de praktijk. De opdrachtgevers profiteren hierdoor van een grotere inzetbaarheid. De cursisten profiteren uiteraard van vergroting van hun marktwaarde door meer kennis en een MBO-diploma.

Deelnemende bedrijven

Gebr. Brouwers B.V. uit De Moer, Gustaaf Geldrop Groenvoorziening uit Geldrop, Nooijen Terreinrichting B.V. uit Oss, J. van Esch B.V. uit Cromvoirt en Van Helvoirt Groenprojecten B.V. uit Berkel-Enschot. Ook de Efteling is nauw betrokken bij dit initiatief.

De 'Werelden' van AOC Limburg Best Practices

Best Practice AOC Limburg locatie Heerlen
Bedrijfsnaam: Telefonische Hulpdienst

Projectmatig werken binnen het vak Groen

De groep heeft een opdracht aangenomen van een maatschappelijke stichting, de telefonische hulpdienst. Deze dienst, drijvend op vrijwilligers, beschikt over een riant pand in de binnenstad van Heerlen. Het pand heeft een prachtige patio, althans zou een prachtige tuin kunnen hebben.

Opdracht was dan ook een puinhoop om te bouwen tot een onderhoudsvriendelijke patio. Een geweldige uitdaging voor deze "groeniers". Leren in de praktijk, toepassen wat je binnen de theorie geleerd hebt, alle onderhoudsaspecten de revue laten passeren. De verantwoordelijkheid dragen over een echte klus. Je aanpassen aan wensen van een opdrachtgever. Je dusdanig gedragen dat de opdrachtgever geen overlast ervaart en tevreden klant wordt. En dat alles samen, van en met elkaar, met als budget alleen een vergoeding van toegepaste materialen. Een hele uitdaging die met veel enthousiasme uitgevoerd is.

Samenwerking Telefonische Hulpdienst en AOC Heerlen
Hoe een groep in een praktijksituatie leert en werkt.

HIPPISCHE INNOVATIEVE PROJECTEN

Doelstelling

De doelstelling van de Stichting HIP (Hippiische Innovatieve Projecten) is het ontwikkelen van projecten die leiden tot kwalitatieve verbetering van de paardensector en bevordering van het hippische ondernemerschap. Met name door het initiëren en stimuleren van innovatieve projecten werkt de Stichting samen met overkoepelende organisaties op het gebied van sport, fokkerij, hippische ondernemers, bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap en overheid. De Stichting wil door haar projecten betrokken partijen bij elkaar brengen en voor hen een onafhankelijk platform creëren. Veel projecten worden uitgevoerd vanuit de basis van de paardensector, in directe samenwerking met ondernemers en paardenliefhebbers. Medefinancierende instanties zijn onder meer het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE), Leader+, KNHS, FNRS, Rabobank en Meeùs Assurantiën Zuid.

Organisatie

De Stichting HIP heeft een ideële en non profit grondslag. De partners, HAS Den Bosch, NHB Deurne en Academy Bartels, hebben reeds een langdurig en intensief samenwerkingsverband. De oprichting van de Stichting HIP is een logisch vervolg op bestaande gezamenlijke projecten en het hebben van hetzelfde ideaal. De drie partners zijn vertegenwoordigd in het bestuur waarvan drs. A. Mertens (directeur Rabobank Nederland) voorzitter is. Het bestuur neemt besluiten inzake te ondernemen projecten en geeft opening van zaken aan een Raad van Advies, door het aanbieden van de jaarrekening en een jaarplan met voorgenomen projecten en daarmee gepaard gaande budgetten.

Projecten

Gerealiseerde projecten:

- INT 02 Indoor Brabant: onderzoek naar de relatie tussen dit evenement en de regio.
- NAT 01 Manegeproject: kwaliteitsverbetering maneges, zitcompetitie.
- NAT 02 Competenties: onderzoek naar inzicht in instructie- en ondernemerskwaliteiten.
- NAT 03 Talentenplan: kwaliteitsverbetering door deskundigheidsontwikkeling trainers.
- NAT 04 Certificering: onderscheiding van koplopers in ondernemerschap.
- REG 01 Kwaliteitsverbetering: inzicht opleidingsbehoefte en versterking regionale kennis.
- REG 02 Begeleiding projectgroepen: realiseren van samenwerking via Plato projecten.
- REG 03 Ondernemerscursus: cursus ter verbetering van de ondernemersvaardigheden.
- REG 04 Regionaal trainingscentrum: marktonderzoek inzake een servicepunt voor ruiters en verenigingen.
- REG 05 Brabant Paard: seminar voor Brabantse hippische ondernemers, e.a.
- REG 06 Mediatheek: ICT project ten behoeve van studenten en ondernemers.
- OV02.3 Horse Event: Etalageproject voor projecten van Stichting HIP.

Nieuwe projecten: Verkiezing hippische ondernemer van het jaar, project hippische studieclubs, paardenpraktijkonderzoek Deurne.

HERBS & HORSES

Helicon Opleidingen NHB Deurne, Stoas Hogeschool en Wageningen Universiteit hebben vanuit de opleiding Paardenhouderij nieuwe product-marktcombinaties ontwikkeld met kruiden voor paarden. Dit op initiatief van de vereniging Innovatief Platteland Venray e.o. die hiermee inspeelt op recente ontwikkelingen in de markt voor het gebruik van kruiden in de paardenhouderij in regionale context.

Advies

Het project omvatte bronnenonderzoek, marktonderzoek en praktijkproeven en leidde uiteindelijk tot een advies gericht op een speciaal voor paarden geschikt ruwvoer met geselecteerde kruiden die geteeld, geoogst en bewerkt kunnen worden in de regio oostelijk Noord-Brabant en Noord-Limburg en een positieve bijdrage kunnen leveren voor de gezondheid van het paard.

Praktijkproeven

Ruim 25 studenten hebben aan uiteenlopende competenties gewerkt, zowel inhoudelijk als procesgericht. Een voorbeeld hiervan zijn de praktijkproeven op stal waarbij ingekochte en eigen geteelde kruiden zijn gevoerd aan paarden. De resultaten waren dermate positief voor zowel de regionale akkerbouwers als paardenhouders dat het een vervolg krijgt op grotere schaal, zodat op termijn een nieuw soort ruwvoer verkrijgbaar is op de markt.

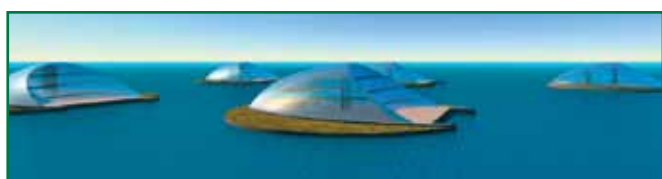

TOEKOMSTVISIE OP HET WESTLAND

Toen de koningin naar het Westland kwam om daar de drijvende kas en de bloemenveiling te bezoeken, waren vijf studenten van INHOLLAND en een TU student van de partij. Hen werd gevraagd hun visie te geven op de toekomst van de glastuinbouw in het Westland. Dit project is mede tot stand gekomen in samenwerking met FloraHolland.

“We hebben een presentatie gemaakt die 25 jaar terug gaat, de huidige tijd belicht en vervolgens 25 jaar in de toekomst blik”, vertelt Arno, die ook van de partij was. “Die was te zien op plasmaschermen. Het was ontzettend leuk om te doen. Een maand lang zaten we met zes studenten om de tafel en bedachten we scenario’s: hoe ziet het eruit, hoe was het, wat brengt de toekomst. We werden ondersteund door INHOLLAND en de TU en hadden meetings met de architect en futurist John Longsdale.”

“Schaalvergroting, de opkomst van gewasbelichting waardoor ook in de winter een goed product op de markt kan worden gezet, de opkomst van de biologische gewasbescherming en de energieficiëntie passeerden de revu. Het maatschappelijk verantwoord ondernemerschap werd behandeld en uiteindelijk kwamen we uit bij onze toekomstvisie. Die luidt als volgt: In 2010 is de glastuinbouw energieproducerend in plaats van energieverbruikend. De kas als energiebron waarbij zonlicht wordt geogst en in de vorm van warm water in bronnen diep onder de grond ligt opgeslagen. Dit water kan worden opgepompt en door de kas geleid. Op die manier is geen energie meer nodig om de kas te verwarmen. In 2015 zijn watergebieden gecreëerd waarop kassen drijven. Er komt transport over water en op het gebied van de indeling vallen in 2025 wonen, werken en recreëren samen. In 2030 komt onze primeur opzetten: groeiend glas: een koepel met verschillende teellagen die, omdat deze drijft, met de zon kan meedraaien waardoor hij altijd volop zonlicht heeft. Zo hebben we een visie gegeven die de glastuinbouw neerzet in harmonie met de natuur en de omgeving en blijft het Westland de groene hofleverancier.”

Hogeschool INHOLLAND Delft

Kalfjeslaan 2
2623 AA Delft
015 - 251 92 00

Doelstellingen

BOEREN & ONDERNEMEN

Het doel van het project Boeren & Ondernemen(B&O) is het aanbrengen van competenties bij de leerling in de beroepsopleidende leerweg (BOL) met betrekking tot het agrarisch ondernemerschap, door commerciële vorming en aanleren van managementvaardigheden.

Boeren & Ondernemen is gericht op de ontwikkeling van ondernemerscompetenties met navolgende kenmerken.

- Het competentiegericht leren neemt de actuele en complexe beroepspraktijk als uitgangspunt voor het leren. Het agrarisch bedrijfsleven, zowel primaire producten als bedrijven verderop in de keten leveren hiervoor de input.
- Het proces is sterk gericht op persoonlijke ontwikkeling waarbij (zelf)reflectie een belangrijk middel is ter toetsing.

Uitwerking

• Uitgangspunten

Het project richtte zich meer specifiek op verbreding van het agrarisch ondernemerschap vanuit de sectoren: fruitteelt, veehouderij, tuinbouw en akkerbouw. In de opleidingen kan zodoende gewerkt worden aan de voorbereiding van de leerlingen voor het zelfstandig starten of eventueel overnemen van een (biologisch) agrarisch bedrijf. Daarnaast had het project tevens tot doel het agrarisch onderwijs in staat te stellen de leerlingen voor te bereiden op de ontwikkelingen en uitdagingen die zij in hun toekomstig werk zullen meemaken op het niveau van bedrijfsleiding.

• Beheersingsniveau

Het niveau waarop door de leerlingen de competenties worden overstijgt in sommige gevallen het MBO niveau. Na het doorlopen van een aantal modules uit de serie Boeren & Ondernemen is de leerling geen expert maar beheerst wel een aantal startcompetenties die hem of haar in staat stelt om weloverwogen al dan niet de keuze voor het ondernemerschap te maken en competenties daartoe verder in de praktijk te ontwikkelen.

• Resultaten

De leerlingen hebben door de zelfstandige uitwerking van de taakopdrachten en het directe persoonlijke contact met ondernemers uit de praktijk ervaringen kunnen opdoen met diverse aspecten van het ondernemerschap zoals de bedrijfsvoering, opzetten van ondernemingsplannen, marktanalyses, financieel beheer, personeelsmanagement, planning en controle. De stageplaatsen biedende ondernemers hebben met dit project de ervaring om de beroepspraktijkvorming meer direct in te zetten om leerlingen ondernemersvaardigheden te laten ontwikkelen. Hiertoe zijn vier agrarische ondernemers direct betrokken bij het onderwijs. Het betreft de vakgebieden akkerbouw, veehouderij, groenteteelt en fruitteelt.

• De Producten

De uitkomsten van het project zijn als 'Modules Boeren & Ondernemen' in het geheel bijeengebracht.

• Participatie bedrijfsleven

Het bedrijfsleven heeft actief geparticipeerd het project, zowel op sturing als uitvoeringsniveau. Het betreft een viertal ondernemers die wekelijks met de leerlingen de bedrijfsvoering doorgenomen hebben opdat de specifieke ondernemersactiviteiten naar boven komen en een aantal bedrijven (AGF en verwerking/droogwaren) hebben op stuurgroepniveau input verzorgen. Als gevolg van deze opzet heeft de hele keten deelgenomen aan het project.

>>

(Vervolg Doelstellingen Boeren & Ondernemen)

Samenvatting

B&O is een succesvol project geweest. De resultaten zijn direct toepasbaar binnen het hele agrarische beroepsonderwijs, niveau 3 en 4. Gebleken is tevens dat de methodische aanpak ook bruikbaar is voor met name de technische richtingen binnen andere vormen van Bve-onderwijs. Vanuit de eigen en diverse andere AOC's is enthousiast gereageerd en interesse getoond in deze projectresultaten. Het is ook toepasbaar in de doorlopende leerlijnen naar het HBO, of in de BBL trajecten.

The cover features a blue and purple header with the text 'leren ondernemen' and logos for '4', 'ONDERNEMERSCHAP', and 'SenterNovem'. The main title is 'Best Practice Ondernemerschap & Onderwijs BVE'. Below the title, it lists the date (4 oktober 2005), project (Boeren en Ondernemen), and institution (Groenhorst College). Two paragraphs describe the project's success and impact. At the bottom, there are two signatures: 'Mevr. Ir. Karien van Gennip MBA' and 'Drs. Mark Rutte Staatssecretaris Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'.

leren ondernemen

**Best Practice
Ondernemerschap & Onderwijs
BVE**

Datum: 4 oktober 2005

Project: Boeren en Ondernemen

Onderwijsinstelling: Groenhorst College

Uw O&O-project is gekozen als best practise voor het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie. In totaal zijn er vijf best practises geselecteerd voor de BVE-sector.

Uw project heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het stimuleren van ondernemerschap in het onderwijs en daarmee aan de verbetering van ondernemersvaardigheden bij studenten en docenten.

Mevr. Ir. Karien van Gennip MBA
Staatssecretaris van Economische Zaken

Drs. Mark Rutte
Staatssecretaris Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

CAH Competention College

Vorig jaar is de CAH Dronten gestart met het RIGO-project Competention College. In de pilotfase richtte dit project zich op de ontwikkeling van een traject op maat voor zowel werkenden als HBO-ers, met een gemeenschappelijke ambitie om in de context van de groene ruimte een leidinggevende functie te verwerven. De ambitie is om komend jaar het Competention College te verbreden door MBO-ers aan te laten haken en door wellicht een stap te maken richting een master-opleiding.

Inleiding en achtergrond

Competention College als concept werd door de CAH ontwikkeld in dialoog met enkele leidinggevendenden van een groot groenvoorzieningsbedrijf. Zij hadden vastgesteld dat gangbare opleidingen op HBO niveau studenten niet echt in staat stellen om na diplomering goed te functioneren als leidinggevende. Naar hun mening was het probleem niet zozeer een gebrek aan vakken, als wel een gebrek aan de goede combinatie van kennis, vaardigheden en houdingsaspecten. Daarnaast werd vastgesteld dat werkende MBO-ers via een traditionele (deeltijd)opleiding niet makkelijk hun competenties kunnen versterken.

Competention College biedt een traject waarin via deeltijdopleiding, training en coaching-on-the-job, werkende studenten van meet af aan uitgedaagd worden om onder begeleiding taken op te pakken op een hoger niveau dan men gewend was. De opleiding biedt de theoretische basis, de trainingen dragen bij aan de professionele vorming en de coaching biedt een spiegel op het eigen functioneren. Reeds aanwezige werkervaring wordt zoveel mogelijk omgezet in EVC, zodat het traject compact kan blijven. M.n. in de laatste fase van het traject spelen de prestaties in de werkomgeving de hoofdrol, en wordt m.b.v. Proeven van Bekwaamheid getoetst of de student zich professioneel ontwikkeld heeft.

De eerste ervaringen zijn bemoedigend: inmiddels is het 2e cohort trainees aangetreden, en de ervaringen van het 1e cohort zijn positief, evenals de feedback van werkgevers. Het is de verwachting dat het concept ook voor andere sectoren/contexten te implementeren is en eveneens kan worden doorvertaald naar MBO niveau.

Doelstellingen en resultaten

Voor het komende jaar zijn de doelstellingen

- Het 3e jaar van het traject op HBO niveau implementeren, met optimale gebruikmaking van de werksituatie van de trainees, met als resultaat de uitreiking van een HBO diploma medio 2007 aan een groep MBO-ers die het traject doorlopen hebben..
- Een pilot starten voor jonge MBO-ers, met en zonder werkervaring, volgens een vergelijkbaar concept van opleiden, trainen en coachen met als resultaat een traject op maat voor deze specifieke doelgroep.
- Oriëntatie op de mogelijkheden om het concept ook in andere sectoren uit te zetten, met als resultaat: een helder beeld van de meest geschikte sector voor de start van een nieuwe pilot, evenals een beeld van het niveau waarop de pilot het beste kan worden uitgevoerd (MBO, HBO).
- Oriëntatie op de mogelijkheden om HBO-ers een duale Master als vervolg op het HBO traject aan te kunnen bieden, met als resultaat: weten of er een universiteit is met wie dit kan worden opgepakt en, zo ja, welke stappen gezet dienen te worden om e.e.a te realiseren.

Ambitie tot groei

HERINRICHTING LANDGOED LA VERGNE, FRANKRIJK

In de Creuse, een streek in midden-Frankrijk aan de noord-west kant van het Centraal Massief verrijst de komende jaren een nieuw vakantiepark met enkele tientallen huisjes en chalets.

Het terrein waarop dit park moet komen omvat ongeveer 28 hectare. Het gebied kenmerkt zich door lichte glooiingen, lage heggen en verder bossages, bomenrijen en weiland. De landschappelijke structuur van het gebied moet zonder meer bewaard blijven. De heer Bos, eigenaar van het bedrijf B.J. Bos B.v heeft Helicon Opleidingen benaderd met de vraag of de cultuurtechnische ontwikkeling, de groenvoorziening en delen van de infrastructuur van dit park samen met Helicon Opleidingen ter hand kan worden genomen.

Praktijkopdracht

Dit bleek een uitstekende praktijkopdracht voor onze opleiding boomteelt te zijn. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met de MBO vestigingen Helmond, Nijmegen en Boxtel en Hogeschool Larenstein. Larenstein heeft de rol van werkvoorbereider, planner en procesbewaker. Onze leerlingen verblijven steeds een week in Frankrijk en zorgen dan voor het planten en herplanten van bomen en heesters.

Diverse leermomenten

Omdat het gebied volledig heringericht wordt, biedt het project diverse leermomenten. In het begin gaat het voornamelijk om het verwijderen van dode bomen en het herplanten van nieuw opgeschoten bomen op een bepaalde locatie om een bos te realiseren. Daarbij is deskundigheid vereist. Het is bijvoorbeeld belangrijk om de vegetatie te herkennen, want bomen die heel hoog worden (> 20 meter) kunnen gevaar opleveren. Daarnaast loopt er een bestaand Romeins pad door het gebied. Dit pad wil men in ere herstellen en zal dus geschoond moeten worden van vegetatie samen met de toegangsweg. Vervolgens moet op de kleine kavels rond de chalets een passende groenvoorziening worden aangebracht.

Anton Jurgens Institute: topper in food en health

HAS Den Bosch fungeert steeds meer als springplank voor nieuwe bedrijvigheid. Zo zitten er in het gebouw aan de Onderwijsboulevard momenteel al verschillende kleine life science bedrijfjes en zijn er plannen om in de directe nabijheid enkele grotere bedrijven te vestigen. In september 2006 wordt hieraan naar alle waarschijnlijkheid een extra dimensie toegevoegd wanneer het 'Anton Jurgens Institute' operationeel wordt, een internationaal onderwijs- en ontwikkelingsinstituut voor voeding en gezondheid. Het instituut heeft zijn naam ontleend aan de grondlegger van Unilever, Anton Jurgens, afkomstig uit Oss.

De voorbereidingen voor het Jurgens Institute zijn in volle gang: HAS Den Bosch werkt aan het businessplan samen met Unilever, in de persoon van lector voor innovatie en voeding, dhr. Ir. Albert Zwiijgers. Daarnaast zijn diverse strategische partners actief betrokken, stuk voor stuk toonaangevende namen: Cargill, SOVION, Wageningen Universiteit and Research Centre en het Bossche bedrijf BioScience. Deze partners ondersteunen de bestaansreden van het Jurgens Institute: het instituut is een antwoord op vragen van het internationale bedrijfsleven.

Integrale benadering

Het Jurgens Institute zal zich richten op business development projecten op de gebieden agro, food en health, op dit laatste domein met accent op preventie. Zo is er aandacht voor de problematiek van toelating en toepassing van geneesmiddelen en biofortificants in functional foods, genomics, weight management (obesitas), etc. Een integrale benadering van dergelijke thema's voor de innovatieve ondernemer wordt nu nergens aangeboden.

Het instituut gaat werken volgens de zogenaamde Harvard-structuur: in de projecten staan cases centraal die worden aangeleverd door bedrijven. De deelnemers kunnen studenten zijn, afkomstig van hogescholen en universiteiten, of medewerkers uit het (internationaal) bedrijfsleven. De deelnemers moeten aan hoge kwaliteitseisen voldoen. Bij de start worden ongeveer 50 deelnemers verwacht, uit binnen- en buitenland.

HAS Den Bosch heeft goede kansen om zich via het Anton Jurgens Institute te profileren als het 'ondernemers-front-office' van de kennisinstellingen op het terrein van agro, food en health. Daarmee krijgt 's-Hertogenbosch een eigen rol ten opzichte van andere netwerken in de food en life sciences, zoals Food Valley (vanuit Wageningen), Foodregio Helmond, Brainport (Eindhoven) en Greenport (Venlo). Reden voor de gemeente 's-Hertogenbosch om dit initiatief sterk ter ondersteunen.

Samenwerking De Groene Welle en VHG

REGIONALE KENNISDAG VOOR DE GROENE SECTOR

Een regionale kennisdag voor werkgevers en werknemers in de groene sector waar de nieuwste ontwikkelingen, diensten en producten worden gepresenteerd. Dat is de jaarlijkse Noordelijke Groendag Zwolle. Een interactieve dag ter ondersteuning van kennisuitwisseling, waar tijdens workshops nieuwe en actuele ideeën uit de groene buitenruimte worden gepresenteerd. De kennisdag, die dit jaar voor zesde keer is georganiseerd, is een initiatief van De Groene Welle uit Zwolle en de VHG (afdelingen Noord Nederland en Overijssel).

Afgelopen jaar hebben ruim 250 mensen (docenten, leerlingen, werknemers en werkgevers uit de sector) deelgenomen aan een van de 26 innovatieve workshops, waarin aandacht wordt besteed aan onderwerpen als arbeidsrecht, ondernemerschap, kennisnetwerken, tuintrends en digitalisering in het groen. Alle workshops worden gegeven door vakmensen uit het regionale bedrijfsleven en kennisinstellingen. De workshops staan allen in het teken van het thema 'actualiteiten in de groene buitenruimte'. Tijdens de bedrijvenmarkt en het buffet kunnen deelnemers contacten leggen en informatie uitwisselen met vakgenoten.

Ontmoetingsplek

Sinds 2004 zijn aan deze groene ontmoetingdag ook de gewasbeschermingbijkomsten voor de sector gekoppeld. Bureau erkenningen is zeer tevreden over de geboden kwaliteit en de combinatie/samenhang met de geboden workshops. Uit de verschillende enquêtes die door de jaren heen zijn afgenomen blijkt dat de bezoekers de dag positief ervaren. De Noordelijke Groendag Zwolle sluit hierbij goed aan bij de doelstelling om een ontmoetingsplek te bieden voor bedrijfsleven en onderwijs. Voor 2007 staat er zeker weer een Noordelijke Groendag op het programma. Op onderdelen zal deze dag anders worden aangepakt. Zo wordt er nog meer maatwerk geboden en wordt er nog meer doelgroepgericht gewerkt.

De deelnemers

VHG Houten - Ivonne Schouten

VHG regio Overijssel en Noord Nederland - Bas van Swigchem

De Groene Welle - Harry ten Have

BEDRIJFSGERICHTE BBL-OPLEIDING: CENTER PARCS

Center Parcs heeft zestien vestigingen in West-Europa met tienduizend bungalows die goed zijn voor twaalfenhalf miljoen overnachtingen per jaar. Eind jaren negentig besloot Center Parcs een half miljard gulden te reserveren om de kwaliteit van de parken te verhogen. Ook de kwaliteit van het personeel moest flink worden verbeterd.

On-the-job

De inhoud van de opleiding van de medewerkers bleek niet te passen bij de eisen die gesteld werden aan het gastheerschap van Center Parcs. Helicon Opleidingen en Center Parcs hebben de handen ineen geslagen en een opleiding ontwikkeld die wel voldeed. De opleidingen zijn een mix van beroepscompetenties en bedrijfsgerelateerde zaken. De opleiding wordt on-the-job verzorgd. Inmiddels zijn opleidingen ontwikkeld voor de schoonmaakdienst, onderhoud, receptie, groenvoorziening en heeft Helicon 2500 medewerkers opgeleid.

Werkbezoek

De geslaagde samenwerking werd nog eens bevestigd door een werkbezoek dat Staatssecretaris Rutte en minister Brinkhorst onlangs brachten aan Center Parcs, op het trainingcentrum te Westerhoven. Het onderwijsconcept is zelfs zo succesvol dat het inmiddels ook is uitgezet naar andere bedrijven zoals Frans Maas, Coca Cola en Kentucky Fried Chicken.

SLEUTELVAARDIGHEDEN IN DE ECHTE PRAKTIJK

In 2002 is gemeente Zwolle gestart met een grondige organisatieverandering voor 1100 werknemers. De gewenste organisatiecultuur is samen te vatten als FRIES (Flexibel, Resultaatgericht, Innovatief, Extern georiënteerd en Samenwerkingsgericht). Vanwege de omvang is begonnen met een pilot op de afdeling Uitvoering. Samen met De Groene Welle en QRM Deventer heeft de afdeling P&O van de gemeente Zwolle voor deze afdeling een EVC-instrument ontwikkeld, waarmee werkervaring kan worden omgezet in officieel erkende diploma's en deelcertificaten.

Wat is Sleutelvaardigheden in de echte praktijk

AOC Terra MBO Meppel en een loonbedrijf leiden samen leerlingen op. In het loonwerk wordt namelijk gewerkt met grote machines, zoals de grootpakpers, zodebemes-ter en allerlei soorten oogstmachines. Kostbare machines die AOC Terra zich niet kan permitteren. Om leerlingen te leren werken met deze machines, volgen ze ook praktijkweken bij het IPC. Belangrijk is dat de leerlingen kunnen werken met grote machines, maar om in de praktijk goed te kunnen functioneren, is meer nodig. De toekomstige medewerkers van het loonbedrijf moeten ook het onderhoud en reparatiewerk kunnen uitvoeren. AOC Terra MBO Meppel heeft voor deze te leren vaardigheden een partner, een loonbedrijf, gevonden die bereid is de school hierbij te helpen. De leerlingen krijgen op het loonbedrijf les van een ervaren monteur. Dit alles onder het toezien van Aequor en Cumula (de overkoepelende federatie voor loonwerk).

De participanten

AOC Terra MBO Meppel en Jansen Loonbedrijf en Aannemersbedrijf uit Tiendeveen. De leerlingen krijgen op het loonbedrijf les van een ervaren monteur. Samen wordt gewerkt aan gekwalificeerd toekomstig personeel. De ondertekening van de overeenkomst symboliseert het gezamenlijk belang van de school, het bedrijfsleven en de leerlingen.

Reacties

De bedenker en organisator loonwerkdocent Herman Reurink meldt dat het nog beter is gegaan dan hem voor ogen stond. Het vergroot de motivatie van de deelnemers. Deelnemers Ton Toeter en Jerry Bisschop zeggen dat zij deze interactie tussen school en bedrijfsleven altijd wel willen hebben: "Dat geeft een hoop werkplezier." "Daar heb je nu en later echt wat aan," meldt Jeroen Jansen van het gelijknamige loonbedrijf. Het verschil tussen de chauffeur en de monteur wordt nu ook heel goed zichtbaar en daarop kun je dan weer beter beoordelen.

Het is dus ook een bij uitstek goed selectiemoment. Omdat het gebeuren ook op foto's is vastgelegd, konden de jongens hun leerprocessen ook nog eens aan het echte bedrijfsleven vertellen. Het bedrijfsleven kan dan het geleerde testen: én in de praktijk én nog eens achteraf.

Southern milk, meat & meadows (rigo-project –2006)

Samenwerking in Zuid Nederland van bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek voor de veehouderij op en vanuit een regionale kennishuis: (praktijk-) leren van elkaar in een innovatieve omgeving. (Pen-voerder HAS-Den Bosch)

De veranderingen in de veehouderij zoals schaalvergroting hebben ook gevolgen voor de organisatie van het onderwijs en onderzoek:

- ZLTO streeft een sterke samenwerking na tussen veehouderijbedrijfsleven, het onderwijs en het onderzoek, omdat daarmee ondernemers de gelegenheid hebben hun ondernemerschap verder te ontwikkelen.
- de Animal Science Group (ASG) staat voor de taak door teruglopende onderzoeksbudgetten de functies van de regionale praktijkcentra Sterksel (varkenshouderij) en Cranendonck (melkveehouderij) te herzien,
- de AOC's in het zuiden en HAS Den Bosch staan voor de taak bij terugloop van het aantal veehouderijstudenten en leerlingen de expertise op peil te houden,
- de onderwijsinstellingen zijn bezig hun onderwijs competentie gericht te maken. Een belangrijk kenmerk van dat onderwijs is dat studenten en leerlingen hun competenties ontwikkelen doordat ze in uitdagende praktijkomstandigheden op de juiste wijze hun vaardigheden, houding en kennis leren in te zetten,
- mede daardoor en door de veranderende financiering van het praktijkleren door de overheid is het noodzakelijk om het praktijkleren zoals dat verzorgd wordt door PTC+ aan te passen,

Wanneer op genoemde ontwikkelingen door betrokken partijen (met de toekomstige ondernemers uit onderwijsopleidingen en met het bedrijfsleven) in de regio gezamenlijk wordt geanticipeerd draagt dat bij aan het behoud en versterking van een innovatief sterke veehouderijsector.

Tot nu toe is de samenwerking tussen de agrarische onderwijsinstellingen in de regio weinig gestructureerd. De instellingen hebben zich vrij autonoom ontwikkeld op de diverse vakgebieden. Dat geldt ook voor het praktijkleren in de veehouderij.

Waar de kritische massa per instelling niet of nauwelijks gehaald wordt is het van groot belang dat er door de kennisinstellingen meer wordt samengewerkt ten behoeve van de ingeschreven studenten en leerlingen maar ook ten behoeve van het leven lang leren door ondernemers en anderen uit de veehouderijsector.

Hieraan kan invulling worden gegeven door samenwerking in de regio met het onderzoek (de praktijkcentra), en het veehouderijbedrijfsleven.

Met de ontwikkeling van een regionale leer- en onderzoeksplaats veehouderij op en vanuit de huidige veehouderij praktijkonderzoekcentra kan de samenwerking tussen de onderwijsinstellingen worden uitgebouwd waarbij ook het wetenschappelijk onderzoek het regionale praktijkonderzoek en het veehouderijbedrijfsleven worden betrokken.

Aansluiting bij de activiteiten van de melkveeacademie en toepassing van die werkwijze voor de varkenshouderij liggen daarbij voor de hand. Bovendien sluit het project aan op het programma Netwerken verantwoorde veehouderij van de ASG.

Uniek project studenten varkenshouderij MAS en HAS

In het zuiden van Nederland is een uniek samenwerkingsproject in gang gezet. Jarenlang was er nauwelijks contact tussen de HAS in Den Bosch en de verschillende middelbare agrarische scholen. Een dalend aantal leerlingen in de varkenshouderij en de noodzaak om voldoende kwaliteit met het onderwijs te bieden, waren aanjagers voor deze samenwerking. Het doel is samen in de praktijk leren en kennis met elkaar uitwisselen. Op 22 maart verzamelde een gemêleerd clubje MAS- en HAS-leerlingen zich bij Praktijkcentrum Sterksel voor het afleggen van een gezamenlijk bezoek aan een varkenshouder in de praktijk.

Foto: John Claessens

Samenwerking De Groene Welle en gemeente Zwolle

‘ZWOLLE WORDT FRIES’

In 2002 is gemeente Zwolle gestart met een grondige organisatieverandering voor 1100 werknemers. De gewenste organisatiecultuur is samen te vatten als FRIES (Flexibel, Resultaatgericht, Innovatief, Extern georiënteerd en Samenwerkingsgericht). Vanwege de omvang is begonnen met een pilot op de afdeling Uitvoering. Samen met De Groene Welle en QRM Deventer heeft de afdeling P&O van de gemeente Zwolle voor deze afdeling een EVC-instrument ontwikkeld, waarmee werkervaring kan worden omgezet in officieel erkende diploma's en deelcertificaten.

Met een EVC-traject (EVC = Eerder Verworven Competenties) kunnen bedrijfsopleidingen aanzienlijk worden verkort, zodat ze aantrekkelijker worden voor de medewerkers en goedkoper voor de organisatie. Bovendien wordt de in- en doorstroom van medewerkers sterk bevorderd. De Groene Welle heeft in dit traject 90 uitvoerende gemeentemedewerkers geschoold. Maar liefst 70 van hen ontvingen afgelopen zomer een diploma Hoveniersbedrijf & woonvoorziening, Sport en recreatie of Land, water en milieu op de niveaus 2 en 3. Daarnaast heeft een assessor van De Groene Welle de analyses, het persoonlijke ontwikkelingsplan en de portfolio's van alle betrokkenen beoordeeld.

En de winnaar is

De pilot heeft er toe geleid dat er op de afdeling Uitvoering in drie jaar een cultuurverandering heeft plaats gevonden. Bovendien heeft de gemeente met het project in november 2005 de Landelijke EVC prijs gekregen. De Groene Welle wil naar aanleiding van dit succes een systeem opzetten voor een lerend netwerk. Zo zou het team regelmatig bij elkaar moeten komen om knelpunten te signaleren, verbeterpunten te ontwikkelen en gewenste veranderpunten te bespreken. In verschillende media, onder andere Tuin & Landschap (16 maart 2006), EVC-magazine (december 2005), 1132 (februari/maart 2006) is inmiddels ook aandacht besteed aan dit vooruitstrevende project. Kijk voor meer informatie ook op www.zwolle.nl, www.kenniscentrumevc.nl en www.groenewelle.nl

De deelnemers

Gemeente Zwolle - Jan van der Weerd, Hoofd afdeling Wijkzaken

Gemeente Zwolle - Dick Meeckers, Coördinator FRIES

Gemeente Zwolle - Peter van Koulil, HRM manager

De Groene Welle - Harry ten Have, ontwikkeling EVC-instrument

De Groene Welle - Bert Musskee, assessor

QRM Deventer - Dolf Copolse

Aequor Ede - Diverse betrokkenen

TIJDENS HET WERK EEN DIPLOMA VERDIENEN

ALMELO - Zeker duizend werknemers in Twente en de Achterhoek worden de komende jaren aan een mbo-diploma geholpen. Opleider AOC Oost in Almelo heeft dat afgesproken met onder meer Bolletje, Bakkersland en sociale werkvoorzieningsbedrijven in deze regio.

De nieuwe leerwerkplekken maken deel uit van een net gesloten landelijk convenant met de ministeries van Sociale Zaken en Onderwijs. Het kabinet wil het opleidingsniveau van de beroepsbevolking verhogen. Veel werknemers hebben geen diploma of doen werk dat onder hun kunnen ligt. Met bijscholing zou er meer met hun talenten gedaan kunnen worden. Ook groeien hun kansen op de arbeidsmarkt. Beschuitfabrikant Bolletje uit Almelo gaat binnenkort 300 productiemedewerkers bijscholen. Hoofd personeelszaken A. Dijkman van Bolletje verwacht dat het daar niet bij blijft. Binnen Innofood (de brancheorganisatie van werkgevers in de levensmiddelenindustrie in Oost-Nederland) worden leerwerkplekken gezien als het antwoord op het gevreesde personeelstekort. 'Als je ze van school niet krijgt, moeten we zelf de mensen opleiden. Straks begint de slag om goed opgeleid personeel. Dat moment moeten we voor zijn.' Werkgevers in de regio die al ervaring hebben met leerwerktrajecten, zijn zeer tevreden. Het ziekteverzuim blijkt aanzienlijk te dalen en er wordt een grotere betrokkenheid bij het bedrijf geconstateerd. Pagina 15: 'Leerwerken' smaakt bij werknemers en werkgevers naar meer.

OOK OMA HAALT HAAR DIPLOMA

Door Marco Krijnsen

NIJVERDAL/ALMELO - De lagere school nooit afgemaakt en toch een diploma. Duizend nieuwe leerwerktrajecten in deze regio maken het mogelijk. De deelnemers treden in de voetsporen van Johan Cruyff en Monique van der Ven. En zijn trots. 'Onze jongens worden er een stuk zelfverzekerder van.'

Het was een historische dag, vorig jaar in het Nijverdalse gezin Nijenhuis. Uitgerekend op de dag dat zijn zoon en diens vriendin zakten voor hun examens, hoorde vader Harry (47) dat hij zijn vmbo-diploma had gehaald. De vlag ging uit, net als de bekende tas met boeken. 'Toen mijn zoon terug naar huis kwam, zag hij die vlag. Ben ik toch geslaagd, vroeg hij. Hebben ze zich vergist? Nee, zei ik, die ouwe zak van je is geslaagd!' Nijenhuis is maar wat trots op zijn papertje. Hij werkt al bijna twintig jaar bij de afdeling groen van het sociale werkvoorzieningsbedrijf Soweco. Ooit haalde hij zijn diploma voor de bouw, maar daar kon hij niet meer terecht na een ernstig ongeluk. Sindsdien legt Nijenhuis tuinen aan, zonder dat hij de vereiste opleiding had. Maar dat laatste gemis heeft hij in korte tijd ingevuld. Met zijn kennis van de praktijk was een diploma vmbo groen relatief snel binnen handbereik. 'Eigenlijk weet je veel meer dan je beseft. Maar ik ben tijdens de opleiding ook veel meer te weten gekomen.' Collega Gerard Scholten (55) knikt. Voor hem is het zijn eerste diploma. Scholten maakte de ambachtschool niet af, kwam terecht bij een slachterij en stond door een reorganisatie na 34 jaar plotseling op straat. De WAO dreigde. Nu doet hij al weer enkele jaren groenonderhoud bij Soweco in Nijverdalen. 'Waarom ik de opleiding heb gevolgd? Alles wat stekels heeft, moet je er af snoeien, zei iemand eens. Dat heb ik een keer gedaan, maar dat was verkeerd. Dit moet me niet weer overkomen, dacht ik.'

(Vervolg Ook oma haalt haar diploma)

Nijenhuis en Scholten volgden het zogenoemde EVC-traject, een bijscholing voor werknemers die meer kunnen dan je op grond van hun papieren zou zeggen. AOC Oost Training & Projecten in Almelo heeft de afgelopen twee jaar al honderden volwassenen opgeleid. Zoals een 55-jarige oma, die trots haar diploma in ontvangst nam. Of de man die door zijn buurt met vlag en wimpel werd ingehaald, omdat hij zijn eerste papiertje binnen had.

De opleiding gebeurt vaak op locatie, in kleine groepjes. En is vaak heel praktisch. Planten leren kennen in de werkket, bijvoorbeeld. Of productkennis in de fabriek. De bijscholing is zoveel mogelijk op maat gesneden. Want mensen hebben zich meer vaardigheden eigengemaakt, door hun werkervaring of hobby's, dan ze zelf denken. Waarom zou je ze lastig vallen met iets dat ze al weten?

'Ik dacht eerst dat EVC stond voor de Enterse Voetbal Club', zegt André Pots, personeelsmanager bij Soweco. Maar inmiddels weet hij beter. Honderd werknemers van zijn bedrijf hebben nu via EVC een diploma gehaald. Veel op mbo-niveau. De ervaringen zijn zo goed, dat de komende jaren nog honderden anderen zullen volgen. Want een diploma betekent meer dan een persoonlijke overwinning voor de werknemer. Pots: 'Het is het stuur waarmee je de wagen kunt bedienen. Als wij met twintig man bij een hovenier komen, zeiden we altijd: Die jongens kunnen wel wat. Nu kunnen ze papieren overleggen. Dat is een wereld van verschil. Ze worden er ook een stuk zelfverzekerder van.'

Henk Potgieter kan daar wel eens baat bij hebben, denkt hij. Hij volgde als productie leider van Bakkersland in Bergentheim het EVC-traject. Het resultaat: een mbo-diploma op niveau 3. Intussen is duidelijk geworden dat de vestiging van Bakkersland per 1 maart dicht moet. Potgieter staat dus op straat, maar verwacht dat hij met zijn papieren redelijk snel weer werk kan vinden. 'Ik heb ooit de opleiding brood en banker gevolgd, en daarna links en rechts wat certificaten gehaald. Maar je kon nooit vastleggen wat je precies kon. Nu heb ik een document dat al mijn competenties laat zien.'

Johan Cruyff en Monique van der Ven zijn misschien wel de bekendste EVC'ers. Ze volgden niet de vereiste opleiding, maar kregen op grond van hun bewezen kwaliteit alsnog hun papieren als trainer en actrice. Resultaat van het informele leren. Ook de Almelose beschuifabrikant Bolletje verwacht daar veel van, zegt hoofd personeelszaken André Dijkman. 'We gaan een Bolletje-school beginnen. Eerst met 300 productiemedewerkers, later waarschijnlijk met mensen uit het magazijn en de administratie. We willen meer uit onze eigen werknemers halen en de potentiële talenten uit Twente verder ontwikkelen. Straks, met de vergrijzing in zicht, hebben we veel goedopgeleide mensen nodig. Daar moet je nu al aan gaan werken.' Bang dat werknemers afgeschikt worden door het idee dat ze terug moeten naar de schoolbanken, is niemand. 'Het is maatwerk', zegt Dijkman. 'We kijken ook naar wat iemand als hobby doet. Wie in zijn vrije tijd voorzitter is van de postduivenvereniging, heeft misschien de potentie om naar een functie als groepsleider te groeien.' Bij Soweco zijn die voorbeelden al bekend, weet personeelsmanager Pots. 'Er was iemand die elke dag keurig in het groen stond te schoffelen en te harken, maar die wel als scheidsrechter elke zaterdag voetbalwedstrijden bleek te fluiten op hoofdklasseniveau. Dat komt dan opeens aan de oppervlakte. Hij heeft dus kwaliteiten die we op het werk beter kunnen benutten. Deze meneer is nu bezig om voorman te worden.'

Harry Nijenhuis klinkt dat verhaal als muziek in de oren. Hij zit in het bestuur van de volleybalvereniging. Is dus gewend om alles rond wedstrijden te regelen en andere clubactiviteiten te organiseren. Misschien kan hij ook in zijn werk hogerop. 'Hoe lang moet je nog, Gerard', vraagt hij aan zijn baas. 'Nog een paar jaar? Ik zou het best van je willen overnemen.'

De 'Werelden' van AOC Limburg Best Practices

Best Practice AOC Limburg locatie Heerlen
Bedrijfsnaam: Licom BV

Leren in de praktijk

Leerlingen van het VMBO van de locatie Heerlen, klas 4 vakrichting plant, verrichten hun praktijkwerkzaamheden in echte praktijksituaties.

De groep Plant werkt structureel op het Licombedrijf en werkt nooit vanuit de schoolsituatie. Het bedrijf is overigens een erkend leerbedrijf! Realiteit, niks nagebootst! Geen werkplekstructuur binnen de muren van de school, maar werken in het bedrijf zelf met alle ins en outs. Direct ervaren dat het werk zinvol en betekenisvol is, ervaren wat wel en wat niet kan.

Het hele proces rond de vermeerdering en teelt van Hedera ervaren. Met als voornaamste doelen, leren werken, routine ervaren, ervaring opdoen met de techniek rond kassen, leren samenwerken met anderen, alle voorkomende werkzaamheden moeten verrichten.

Een prachtige voorbereiding op het examen!

*Samenwerking Licom BV en AOC Heerlen
Leerlingen en begeleiders tijdens het werk.*

DE ATN-GROEP

Als onderdeel van de opleiding Groene Ruimte aan het Groen College Goes, speelt de ATN-Groep een belangrijke rol in het leerproces. ATN staat voor Aqua (water), Terra (land), Nova (nieuw). De stichting wordt als een commercieel bedrijf gerund door de derde- en vierdejaarsleerlingen. De managementtaken voorzitter, personeelszaken, public relations, administratie, ICT, voorraadbeheer, acquisitie, expertiseverwerving en financieel worden over de vierdejaarsleerlingen verdeeld. Ook wordt er in verschillende groepjes aan projecten gewerkt.

De deelnemers komen eens per week bij elkaar voor een vergadering, zodat iedereen van de verschillende onderdelen van de organisatie op de hoogte blijft. Dit hele proces wordt begeleid en beoordeeld door de coaches (leraren). Ook beoordelen de deelnemers elkaar onderling. Door deze manier van werken wordt je kennis uit de eerste 2 leerjaren in de praktijk getoetst en leren deelnemers verantwoordelijkheid te dragen. Onze site, <http://www.atn-groep.nl>

Don project

Op het eind van vorig schooljaar zijn we in contact gekomen met het DON project. Via een opdracht van de Gemeente Noord-Beveland is dit project binnengekomen met als vraag of wij dit interessant leken voor het schooljaar 2005-2006. Wij zagen dit zitten en hebben ja gezegd.

De afkorting DON staat voor Duurzaam Onkruid Bestrijding Noord-Beveland. Binnen dit project gaan wij uitzoeken, in samenwerking met verschillende instanties, wat nu de beste en de meest duurzame manier is van onkruidbestrijding in de gemeente Noord-Beveland. Het project loopt tot eind 2006. In dit project zitten veel leerelementen voor ons, zoals het maken van een communicatieplan, het bijwonen van grote vergaderingen en het geven van presentaties. Voor ons loopt dit project tot eind mei en daarna zullen wij het overdragen naar de 3de jaars.

Samenwerking tussen verschillende organisaties

GROEN SALLAND; REGIONAAL KENNISCENTRUM VOOR PLATTELANDSONTWIKKELING

Het ministerie van LNV zet in op de veranderende positie van de landbouw in Nederland. Zo wordt er gekeken naar bijvoorbeeld de toekomstige ontwikkelingen in beleid, wet- en regelgeving en naar de kansen en mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik op het agrarische bedrijf. De veranderingen maken het belangrijk dat betrokken partijen zoals provincie, gemeenten, waterschappen en natuurbeherende organisaties voorbereid worden op de ontwikkelingen in het landelijk gebied. Samenwerking is hierbij erg belangrijk. Het project Groen Salland speelt hierbij een rol door onder meer het opzetten van een regionaal kenniscentrum plattelandsontwikkeling voor grondgebruikers en leerlingen van AOC's.

Het project heeft onder meer de kenniswebsite www.landschap-ov.nl/hoogstamfruit gelanceerd, die alle informatie bevat om de typisch kenmerkende authentieke boomgaarden en houtwallen van Salland aan te leggen en te onderhouden. Zo vinden bezoekers er een voorbeeld boomgaard, een resultaatbeschrijving voor aanleg en het onderhoud, een competentiescan en de proeve van bekwaamheid en een overzicht van alle relevante gebiedsplannen en bijbehorende subsidiemogelijkheden.

Naast deze site er in samenwerking met de pomologische vereniging op de proefboerderij voor de rundveehouderij te Aver Heino een educatieve boomgaard aangelegd en zijn er ondersteunende lesmaterialen ontwikkeld voor praktijkarrangementen. In een pilot projecten houtwal en hoogstamgaard zijn door leerlingen van De Groene Welle en AOC Oost ervaringen op gedaan met de website en de praktijk van het ontwerpen en aanleggen van houtwallen en een boomgaard. Onder leiding van DLV en provincie Overijssel is een gebiedsproject in Salland uitgevoerd.

De deelnemers

De Groene Welle - dhr. Nanne Bouma en dhr. Harry ten Have

AOC Oost - dhr. Jos Hovels

Landschap Overijssel - mw Daphne Landewee

Provincie Overijssel - dhr. Rob te Wierik

IPC groene ruimte - dhr. Lammert van Oorsprong

DLV Groene & Ruimte - mw. Miriam van Meeteren

Groene kennis Coöperatie

Horapark • Bennekomseweg 41 • 6717 LL Ede • Postbus 482 • 6710 BL Ede • T. 0318 – 822 400 • F. 0318 – 822 404
info@groenekenniscooperatie.nl • www.groenekenniscooperatie.nl